

10

**Nagytőke Község Polgármesterétől
6612 Nagytőke, Széchenyi tér 4.**

Témafelelős: Vidovicsné Molnár Zsuzsanna
Iktatószám: SZ/378/2022

10/949-1/2022.

Tárgy: Nagytőke Helyi Esélyegyenlőségi
Programjának 2. felülvizsgálata

Nagytőke község Önkormányzata
Képviselő-testülete

Székhelyén

Tisztelt Képviselő-testület!

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján Nagytőke Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban(HEP-ben) 2018. szeptember 27-én, 153/2018. (IX. 27.) számú határozatával rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) 31. §-a (1) bekezdése szerint **a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében kétévente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.**

Az aktuális felülvizsgálatot az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint kellett elvégezni.

Fentiek alapján terjesztem be a T. Képviselő-testületnek a HEP felülvizsgálatáról szóló előterjesztést és kérem annak megtárgyalását, valamint a következő határozati javaslat elfogadását:

2022 NOV. 23

...../2022. (XI. 29.)

Tárgy: Nagytőke Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2. felülvizsgálata

HATÁROZATI JAVASLAT

Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta Nagytőke Helyi Esélyegyenlőségi Programjának 2. felülvizsgálatára vonatkozó előterjesztést és a mellékelt szövegezés szerinti felülvizsgálattal egyetért, jóváhagyja és elfogadja azt.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

A határozatról értesítést kap:

1. Nagytőke Község Polgármestere
2. Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal Polgármesteri Iroda
3. Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Dél-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóság

Szentes, 2022. november 22.

Szénászky Zsolt *sk.*
polgármester

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Nagytőke Község Önkormányzata

2018-2023

Felülvizsgálat II.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
1. A HEP IT részletei	82
Jövőképünk	83
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	84
3. Megvalósítás	88
3.1 A megvalósítás előkészítése	88
3.2 A megvalósítás folyamata	88
3.3 Monitoring és visszacsatolás	90
3.4 Nyilvánosság	90
3.5 Kötelezettség és felelősség	91
3.6 Érvényesülés, módosítás	91
4. Elfogadás módja és dátuma	92

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Nagytőke Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A dél-alföldi régió középső részén elhelyezkedő Csongrád megye legészakibb települése Nagytőke Szentés és Kunszentmárton között, a Tőke-ér és Veker-ér szögletében helyezkedik el. A 400 fő alatti lakosságú település a 45. sz. főközlekedési útról érhető el.

A mai kor embere nem is gondolná, hogy a jelenleg négyszáz fő alatti kistelepülés a régmúlt időkől a Veker-ér és a Tőke-ér magas partjainak köszönhetően történelmi kultúrák gazdag és értékes nyomait őrzi. A szentesi kistérség legjelentősebb honfoglalás kori leletei a nagytőkei Jámorhalomról származnak.

A település természeti értékeit a Körös folyó közelsége és ártere, a tanyák látványa és a védetté nyilvánított Magyartés-Zalota tájegység közelsége együttesen alkotják. A természetes állapotban fennmaradt, egyedülállóan gazdag növényi és állati élővilággal rendelkező ártéri erdőterületek, ligetek, erdők, galériaerdők, vizes rétek és morotvák mellett az állattani értékek köre is rendkívül széles. A tájegység sokszínűsége, valamint kultúrtörténeti értékeik is gazdagítják, hiszen a vízszabályozások után üzembe helyezett vízügyi emlékek, pl. a bökényi duzzasztó és a hajószilip is e környezet részesei.

A település természeti kötődését az is igazolja, hogy az itt élő emberek megélhetését - a járás településeihez hasonlóan - a mezőgazdaság jelene határozza meg. A szorgos emberi tevékenység és a gazdag napfényes időszakok eredményeként, a térségre jellemző fóliás hajtató berendezések már nem meghatározó tájképi elemei a településnek, de a szépen megművelt szántók és a telepített erdők annál inkább. A település 75 hektáros belterületét 5395 hektár külterület öleli körül, melyen nagy kiterjedésű, egybefüggő mezőgazdasági művelés alatt álló területek és legelők vannak.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település infrastrukturális kiépítettsége - úthálózat, villany, közüzemi vízhálózat - megfelelő. A nyugodt, meghitt hangulatú község minden utcája szilárd útburkolatú.

A községben óvoda és orvosi rendelő, valamint kézi gyógyszerár működik.

A település lakói részére már 2004-ben rendelkezésre állt az internet használat lehetősége, mely a falu apraja nagyja számára ablakot nyitott a világra. 2007 óta már a legmodernebb optikai szálal internet hozzáférés biztosított a településen, mely terhelés független, zavarmentes kapcsolatot biztosít. Elérhető továbbá a kiváló kép- és hangminőségű, digitális televízió csatornák.

A község 2009-től körjegyzőségben volt Szentessel, majd Szentes város és Nagytőke község képviselő-testületei a Mötv. 85.§-ában foglalt felhatalmazás alapján közös önkormányzati hivatalt alakítottak és tartanak fenn az igazgatási feladataik ellátására.

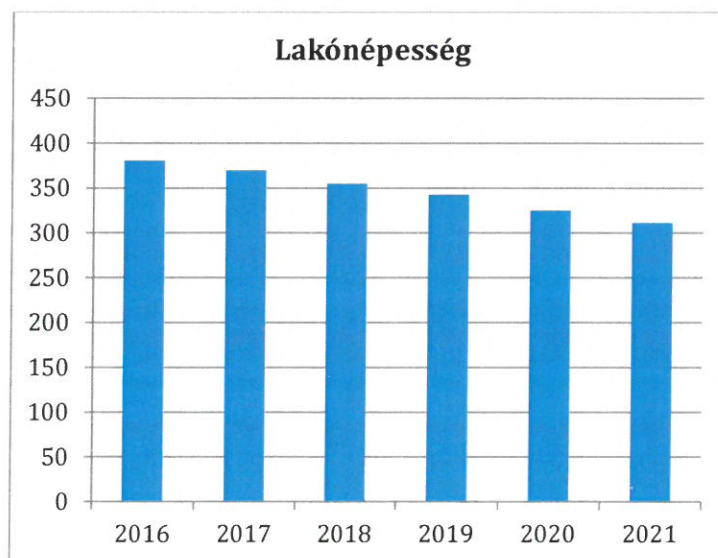
Nagytőke községben a Közös Önkormányzati Hivatalnak kirendeltsége működik az igazgatási, pénzügyi, adózási tevékenységek végzésére.

A nagytőkei önkormányzati épületben üzemel a könyvtár, körzeti megbízotti iroda, falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás, a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás és a művelődési ház.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2016	381	bázis év
2017	370	97,11%
2018	355	95,95%
2019	343	96,62%
2020	325	94,75%
2021	312	96,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

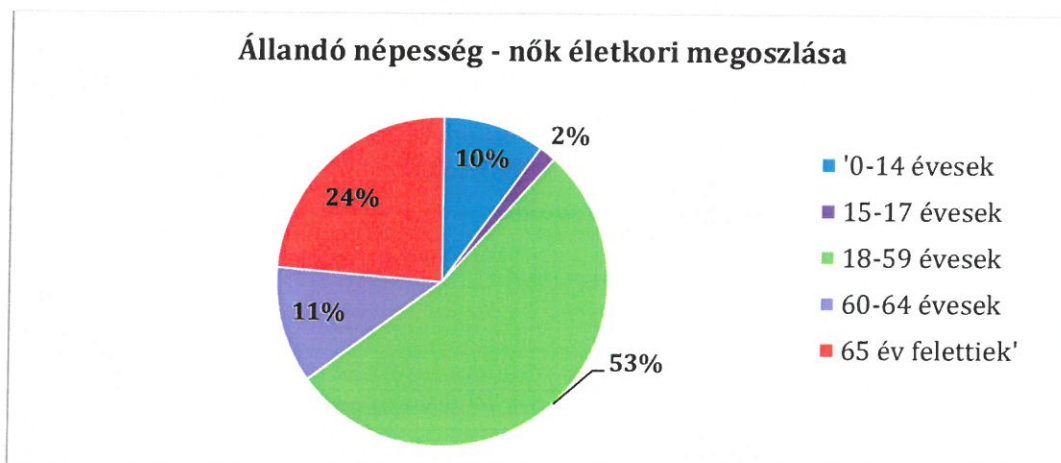
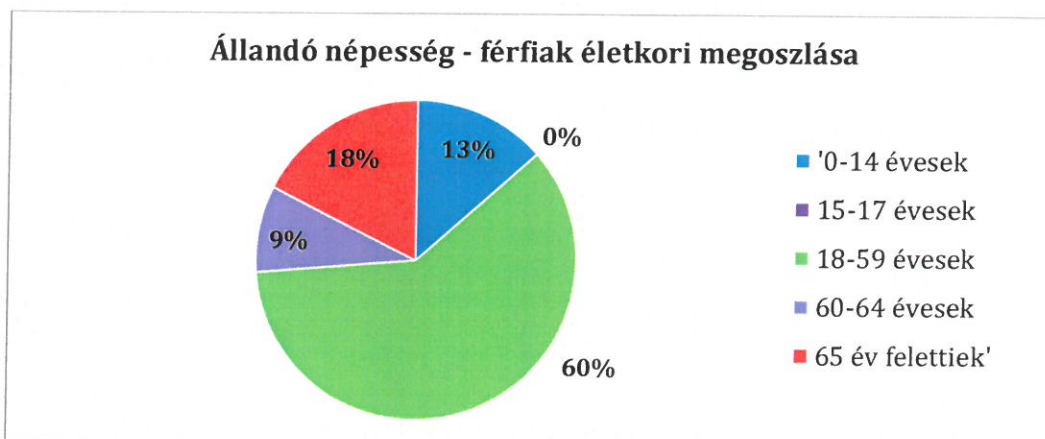

Amint az közismert, Magyarország lakossága folyamatosan csökken. Jelentős különbség van azonban az ország, illetve a régió egyes területei között a fogyás mértékét tekintve. A táblázat adatai alapján látható, hogy Nagytőke község lakónépessége (lakónépesség: az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező, valamint ugyanezen a helyen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma) is évről évre egyenletesen fogyatkozik.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2019-es év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	217	182	399	54,39%	45,61%
0-2 évesek			11	2,76%	
0-14 éves	29	18	47	7,27%	4,51%
15-17 éves	0	3	3	0,00%	0,75%
18-59 éves	131	97	228	32,83%	24,31%
60-64 éves	19	21	40	4,76%	5,26%
65 év feletti	38	43	81	9,52%	10,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség (az adott területen bejelentett lakóhellyel rendelkező személyek) száma 2019-ben 399 fő volt, melyben a férfiak aránya majdnem 10%-kal magasabb. A legtöbben a 18-59 éves korú munkaképes lakosságot alkotják, de viszonylag magas a 60 éven felüliek aránya is a 0-17 éves népességéhez képest.

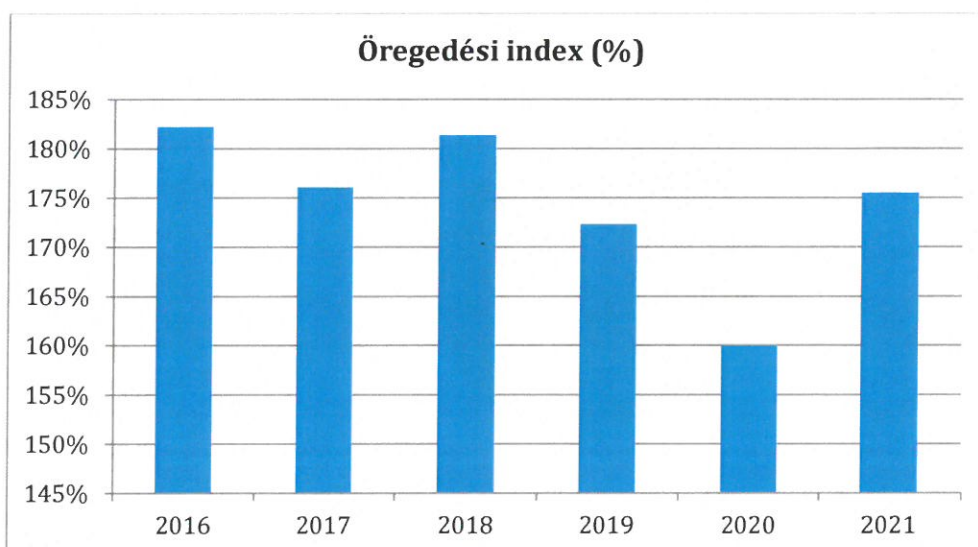

A nők esetében - a férfiakkhoz viszonyítva - kisebb arányú a középkorú népesség száma. A 60 éven felüliek aránya magasabb a 0-17 éves népességhez képest.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	82	45	182,22%
2017	81	46	176,09%
2018	78	43	181,40%
2019	81	47	172,34%
2020	80	50	160,00%
2021	86	49	175,51%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

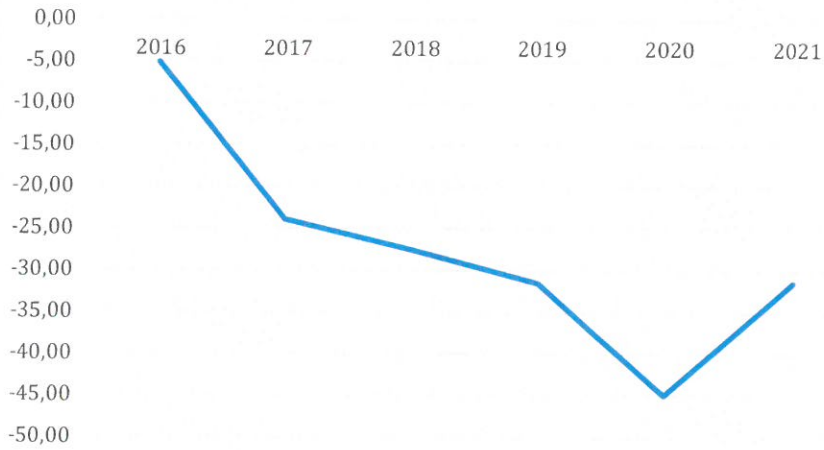

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2016	-5,19
2017	-23,97
2018	-27,59
2019	-31,52
2020	-44,91
2021	-31,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének
1000 állandó lakosra vetített száma (fő)**

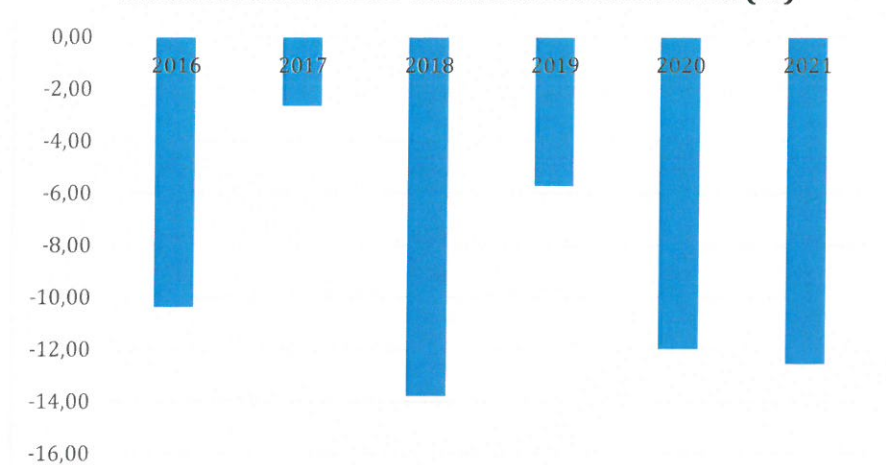
A vándorlás a településen probléma – a község népességmegtartó ereje nem elég erős – a változások mértékét tekintve azt is hangsúlyoznunk kell, hogy a folyamatos és jelentős népességvesztésnek ez lehet az egyik oka.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2016	-10,38
2017	-2,66
2018	-13,79
2019	-5,73
2020	-11,98
2021	-12,56

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbsége. A természetes szaporodás történelmi perspektívában többnyire pozitív értékű (az élveszületések száma meghaladja a halálozásokét), ezért a demográfiai terminológiában a természetes fogyás is beletartozik a természetes szaporodás fogalomkörébe, csupán az előjele negatív.

A természetes szaporodás nyers arányszáma a természetes szaporodás abszolút számának a lakossághoz viszonyított arányát mutatja 1000 lakosra számítva. (KSH)

Nagytőke esetében inkább természetes fogyásról beszélhetünk, mivel a halálesetek száma meghaladja az élveszületések számát. Az országos negatív népesedési tendenciák a településre is jellemzőek. A község demográfiai problémáját az állandósult természetes fogyás jelenti, aminek következtében a község lakosság száma lassú ütemben, de folyamatosan csökken.

Értékeink, küldetésünk

Nagytőke Község Képviselő-testülete mindig hangsúlyt helyezett az esélyegyenlőségi célcsoportok érdekeinek védelmére. Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Nagytőke olyan településsé váljon, ahol senki sem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

Értékként kezeljük:

Szolidaritás

Településünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékossgal élők társadalmi integrációját,

foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód bizonyos formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztá tilalmánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagytöke település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció mentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával történik.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII.13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI.4.) Korm. hat.], 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési rendelet** - az államháztartásról szóló 2011. CXCV. törvény 23. és 24. §-a értelmében a helyi önkormányzat évente költségvetési rendeletet alkot, melyet megelőző a jegyző által beterjesztett költségvetési-rendelet tervezet.
- **Településrendezési terv** - Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 60-a alapján a települési önkormányzat a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el. A képviselő-testület 2008. február 28. napján fogadta el a településrendezési tervet, száma: 16/2008. (II.29.) Ökt.
- Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testületének **rendelete a szociális rászorultságtól függő pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról**
- **Beszámoló a gyermekjóléti szolgáltatás keretében végzett munkáról**
- Nagytőke Község Önkormányzata Képviselő-testülete **rendelete a pénzügyi és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról**

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szentes város és Nagytőke község képviselő-testületei a Mötv. 85.§-ában foglalt felhatalmazás alapján közös önkormányzati hivatalt alakítottak és tartanak fenn az igazgatási feladataik ellátására. A Közös Önkormányzati Hivatal megnevezése: Szentesi Közös Önkormányzati Hivatal. Nagytőke községben a Közös Önkormányzati Hivatalnak kirendeltsége működik az igazgatási, pénzügyi, adózási tevékenységek végzésére.

A Szentesi Családsegítő Központ 2016. január 1-től Nagytőkén is ellátja a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatási szakfeladatokat. Szentesi járás összes településének (Szentes, Szegvár, Árpádhalom, Derekegyház, Nagymágocs, Fábiansebestyén, Eperjes, Nagytőke) és lakosának biztosítja a törvényben meghatározott speciális szolgáltatásokat, hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, a járás más települési szolgálatainak nyújtott szakmai támogatást biztosít.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a Belügyminisztérium által kiadott „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” tartalmazza.

Adatforrások:

- TEIR adatbázis
- KSH adatbázis
- Szentes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának adatszolgáltatásai
- Népszámlásnyilvántartó
- Nagytőke Község Önkormányzata adatszolgáltatásai

Nagyfőképpen nincs roma, fogyatékkal élő lakos, de bölcsőde és iskola sem. Így az ezekre vonatkozó adattáblák nullásak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység), valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmat azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fed teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat. Nagytókéen nem élnek roma családok.

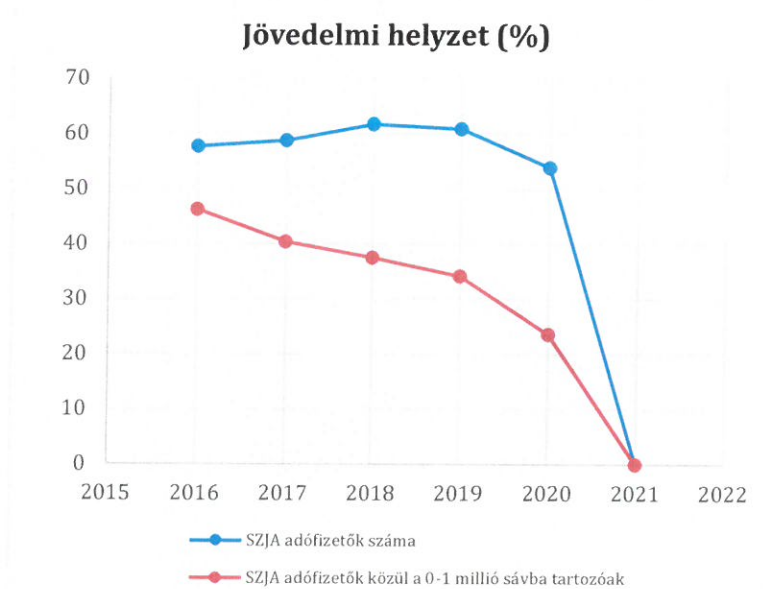
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2016	57,63	46,25
2017	58,70	40,32
2018	61,69	37,50
2019	60,90	34,16
2020	53,81	23,58
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Romák nem élnek Nagytőkén, ugyanakkor az állandó népességből az SZJA adófizetők nagy százaléka a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozik. 2016-ban az SZJA adófizetők száma az állandó népesség %-ában 57,63% volt, közülük a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók 46,25%. Az elmúlt öt évet tekintve tehát elmondható, hogy az SZJA adófizetők száma az állandó népesség %-án belül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya évről-évre csökkent ugyan, de így is majdnem eléri az 50 %-ot.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

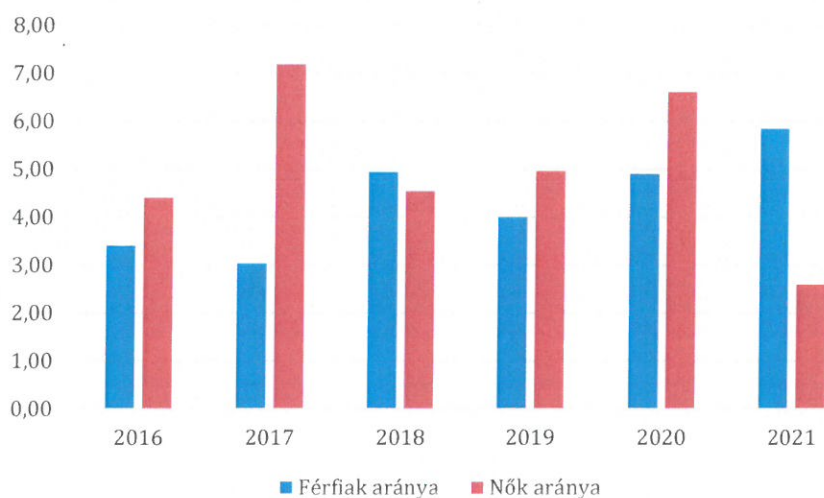
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya;

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2016	3,41	4,41	3,91%
2017	3,03	7,19	5,11%
2018	4,94	4,55	4,75%
2019	4,00	4,96	4,48%
2020	4,90	6,61	5,76%
2021	5,84	2,59	4,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

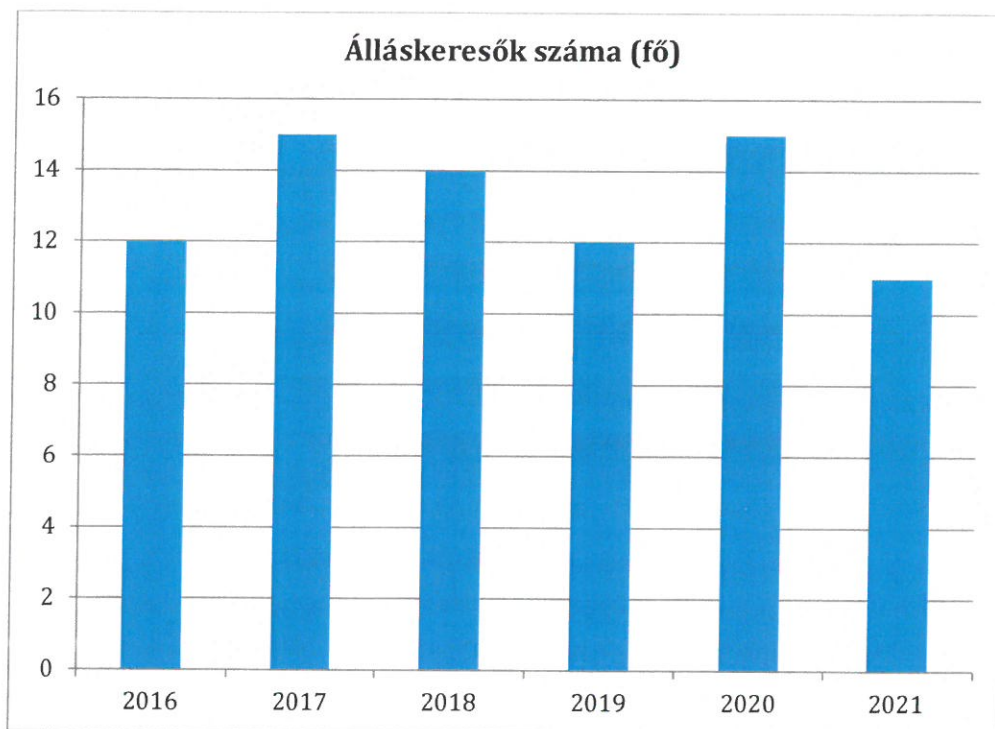
Munkanélküliség nemek szerint

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		12	15	14	12	15
20 éves, vagy az alatti	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%
21-25 év	Fő	1,00	1,00	3,00	1,00	2,00	0,00
	%	8,33%	6,67%	21,43%	8,33%	13,33%	0,00%
26-30 év	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év	Fő	1,00	2,00	1,00	2,00	2,00	4,00
	%	8,33%	13,33%	7,14%	16,67%	13,33%	36,36%
36-40 év	Fő	0,00	1,00	2,00	2,00	0,00	1,00
	%	0,00%	6,67%	14,29%	16,67%	0,00%	9,09%
41-45 év	Fő	2,00	2,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	16,67%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%
46-50 év	Fő	3,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	25,00%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	2,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	7,14%	8,33%	13,33%	0,00%
56-60 év	Fő	4,00	3,00	2,00	1,00	2,00	1,00
	%	33,33%	20,00%	14,29%	8,33%	13,33%	9,09%
61 éves, vagy afeletti	Fő	1,00	3,00	5,00	5,00	6,00	4,00
	%	8,33%	20,00%	35,71%	41,67%	40,00%	36,36%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és a nők között Nagytőkén.

A nyilvántartott álláskeresők közül az utóbbi öt évben legmagasabb számban és százalékban a 61 évesek és afelettiiek vannak, ami számukra előrevetíti az alacsonyabb nyugdíjösszeget s a nehézségekkel teli időskort, ha ez az állapotuk nem változik. A többi korosztályt tekintve az 56-60 évesek százalékos aránya is számottevő. E két korosztály (56-60 évesek, 61 évesek és afelettiiek) álláskeresőinek száma szinte eléri az adott év összes álláskeresőinek felét! Ugyanakkor kiugró a 2021. évben a 32-35 éves nyilvántartott álláskeresők száma és aránya is, amely az előtte lévő két évhez viszonyítva megduplázódott.

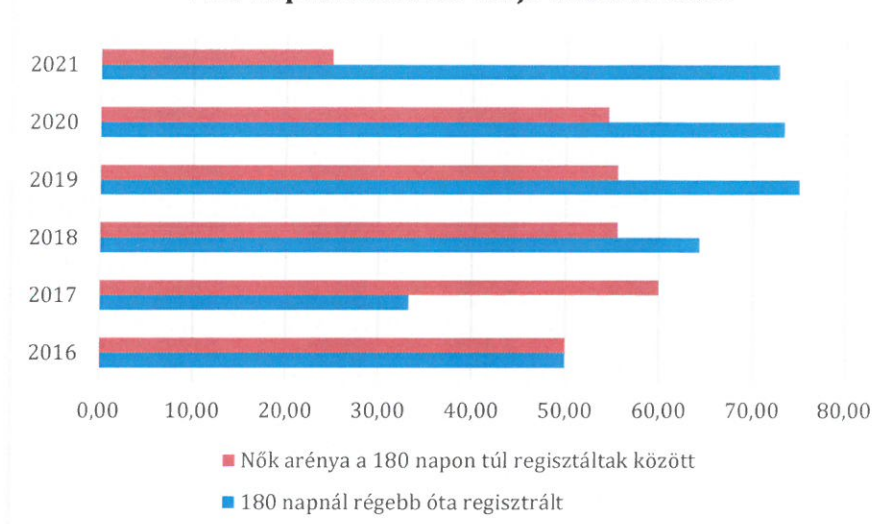
3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	50,00	50,00
2017	33,33	60,00
2018	64,29	55,56
2019	75,00	55,56
2020	73,33	54,55
2021	72,73	25,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

A regisztrált munkanélkülieknek általában több mint a fele tartós, 180 napon túl munkanélküli, ami sajnos a jövedelem hiányának megfelelően a mélyszegénység felé vezető utat jelöli.

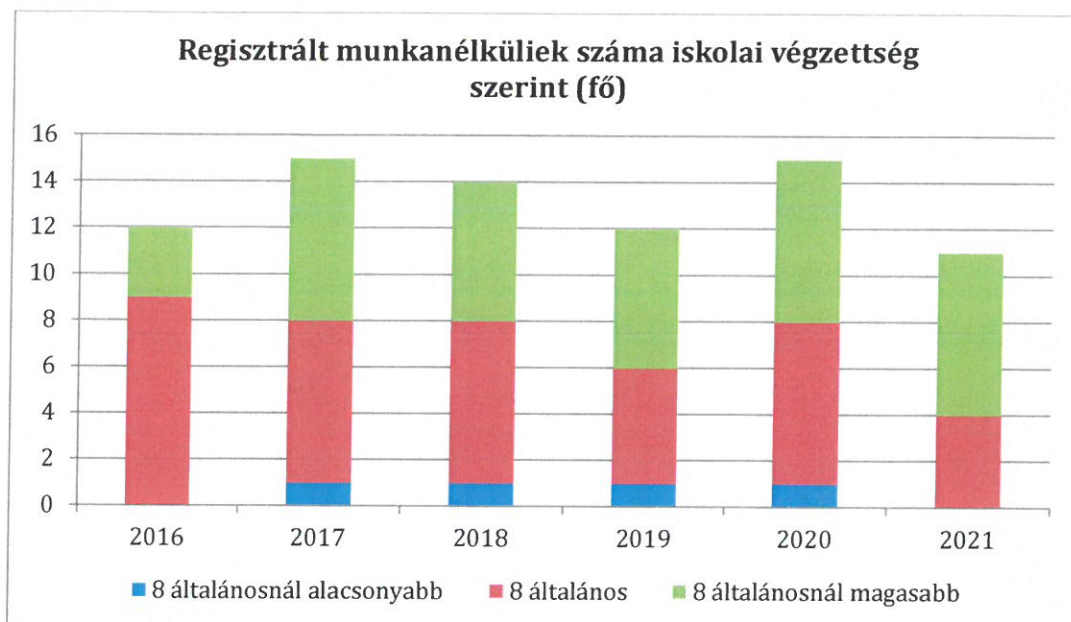
2017. év kivételével ez a megállapítás nagyon is igaz Nagytókére, hiszen minden évben 50% fölötti volt a 180 napon túli álláskereső aránya. Az utóbbi három évben pedig már 70% fölé emelkedett ez az érték! A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélkülieken belül a nők aránya 2016-2020 között mindig 50% fölötti.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	12	0	0,00%	9	75,00%	3	25,00%
2017	15	1	6,67%	7	46,67%	7	46,67%
2018	14	1	7,14%	7	50,00%	6	42,86%
2019	12	1	8,33%	5	41,67%	6	50,00%
2020	15	1	6,67%	7	46,67%	7	46,67%
2021	11	0	0,00%	4	36,36%	7	63,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nagyfokén a 8 általánosan alacsonyabb végzettségű regisztrált munkanélküliek száma elenyésző (0-1 fő). A 8 általánossal és az annál magasabb végzettséggel rendelkező állást kereső lakosok száma közel azonos 2016-2020 között, míg 2021-ben majdnem duplája a magasabb végzettségű a 8 általánossal rendelkező regisztrált munkanélküliekhez képest.

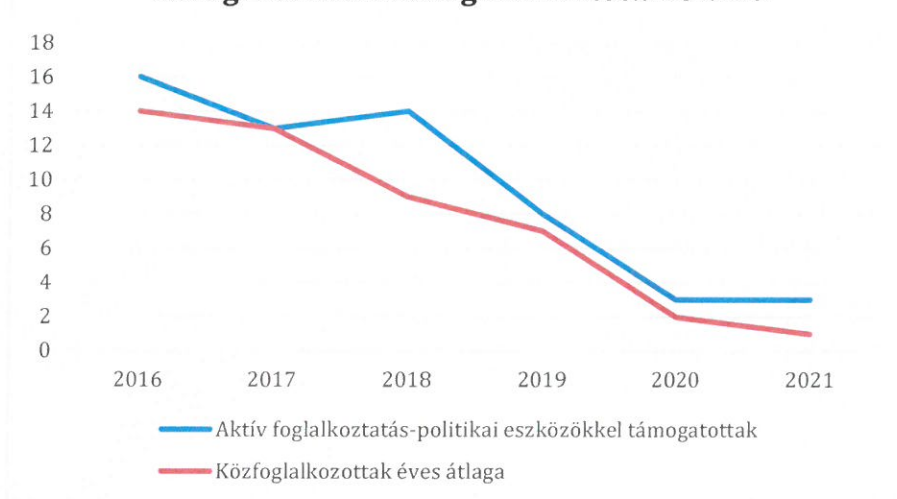
c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	16	14
2017	13	13
2018	14	9
2019	8	7
2020	3	2
2021	3	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

Nagytőke Község Önkormányzata a Szentesi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által megpályázható közfoglalkoztatási programok adta lehetőségekkel mindig élt, melyek támogatottsága 100% mértékű. Így 2008-tól a Start mintaprogram (téli közfoglalkoztatás, belvízelvezetési program, illegális hulladékkezelési program, mezőgazdasági földutak karbantartása) és a Hagyományos típusú közfoglalkoztatás által próbáltak érintett lakosaik számára munkalehetőséget biztosítani. 2020-ban a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programban 3 fő vett részt, valamint továbbra is működött a mezőgazdasági földutak karbantartása program.

Közfoglalkoztatási programokban való részvétel:

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében

2018. 03. 01. - 06. 30. 5 fő

2018. 07. 01. - 2019. 02. 28. 4 fő

2019. 03. 01. - 2020. 02. 29. 4 fő

2019. 11. 29. - 2020. 02. 29. 1 fő

Közfoglalkoztatás keretében 2020-ban 7 fő (1 fő 1 hónapot, 2 fő 2 hónapot, 1 fő 3 hónapot, 3 fő 4 hónapot); 2021-ben pedig 3 fő (1 fő 1 hónapot, 1 fő 3 hónapot, 1 fő 7 hónapot) dolgozott közfoglalkoztatásban.

A közfoglalkoztatás nem biztosít normális megélhetést, hiszen a közfoglalkoztatási bérek nem érik el a minimálbér összegét, de a segély összegénél valamivel nagyobb, így motiválni lehet az embereket, hogy a segély helyett a munkát válasszák. A bérek mellé semmiféle plusz juttatás nem jár pld. nincs cafeteria, nincs útiköltség térítés stb.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Kicsi az esély a helyben történő foglalkoztatásra, ugyanis a településen nincs működő üzem, vállalkozás. Tömegközlekedési járművek közül csak busz- és vonatközlekedés van.

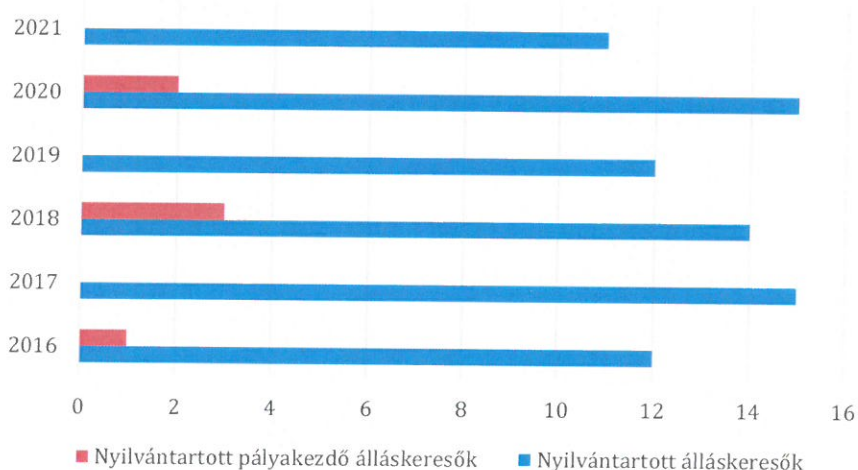
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2016	12	1
2017	15	0
2018	14	3
2019	12	0
2020	15	2
2021	11	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

A fiatalok foglalkoztatásának növelése és munkanélküliségi rátájuk csökkentése érdekében az Európai Unió 2013-ban hozta létre az Ifjúsági garancia rendszert, amely különböző eszközökkel támogatja a fiatalok munkába állását, és amelyhez Magyarország is csatlakozott. Ennek része a fiatalok vállalkozóvá válását segítő program, gyakornoki, valamint munkaerőpiaci programok. Az Ifjúsági Garancia Program lényege, hogy azon 15-25 év közötti fiatalok számára, akik se nem tanulnak, se nem dolgoznak, a foglalkoztatási szolgálatnak 6 hónapon (illetve később már 4 hónapon) belül valamilyen konkrét lehetőséget kell felajánlani az elhelyezkedésre, a munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra. A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. A szakképzetlen fiatalok esetében ez elsősorban azzal érhető el, ha visszatérhetnek a tanuláshoz, egy új lehetőséget kapnak a gazdaság igényeihez igazodó szakképzés megszerzésére. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzésére,

illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítésére kell helyezni a hangsúlyt.

Nyári diák munka keretében

2018. 07. 01. - 08. 31. 2 fő

2018. 08. 01. - 08. 31. 2 fő

2019. 08. 01. - 08. 31. 2 fő tevékenykedett a községben.

Ezen kívül helyben még nem volt lehetőség a fiatalok foglalkoztatására, az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen nincsenek; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük helyben nem megoldott. 2012-ben egy munkanélküli tudott részt venni átképzésen a Szentesi Gondozási Központ szervezésében.

2019 őszén 5 alkalmas gazda- és gazdaasszonyképzőt szerveztek a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád Megyei Igazgatósággal partnerségben, melyeken összesen kb. 200 fő vett részt. 2019 tavaszán és őszén Bocskay István nevével fémjelzett önbizalomerősítő, kommunikációt segítő Sikerképzésnek - mely informális képzésnek tekinthető - adtak helyt 6 alkalommal, melyeken összesen 81 fő vett részt.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Szentesi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya segíti a munkaerő-piaci integrációt. Partnere ebben az Önkormányzat.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nagytőke Község Önkormányzatának nincs saját fenntartású intézménye, ahol a munkanélkülieket tudnák foglalkoztatni. Nincs a településen roma lakos.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található.

„A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”² Nagytőkén nincs információ arról, hogy lett volna vagy lenne hátrányos megkülönböztetés sem faji vagy nemzeti, sem vallási, sem életkor, sem nem alapján. Roma családok nem élnek a településen.

² Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/dizskriminaciofoglalk.htm>

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei;

Az Önkormányzat munkatársai és a könyvtáros segíti a lakosokat, ha nehézségeik támadnak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltozás tehát az aktív korúak ellátását érinti.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg.

A foglalkoztatáspolitikai a munkaerőpiac olyan külső szabályozó rendszere, amelyik a munkaerőpiacot úgy igyekszik befolyásolni, hogy ezáltal harmonikusabb legyen a működése, és egyúttal érvényesüljenek, mozgásteret, megvalósulási lehetőséget kapjanak a társadalmi funkciók.

Típusai:

1. aktív foglalkoztatás-politikai eszközök - a foglalkoztatás elősegítésére szolgál
2. passzív foglalkoztatás-politikai eszközök – a munkanélküliek ellátásával, az aktív lakosság szolidaritását fejezi ki.

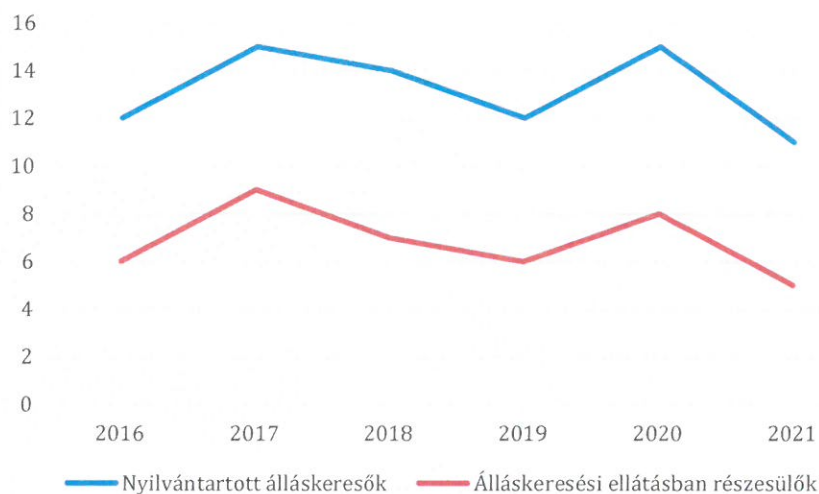
3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	12	4,72%	6	50,00%
2017	15	6,17%	9	60,00%
2018	14	5,98%	7	50,00%
2019	12	5,58%	6	50,00%
2020	15	7,69%	8	53,33%
2021	11	6,21%	5	45,45%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

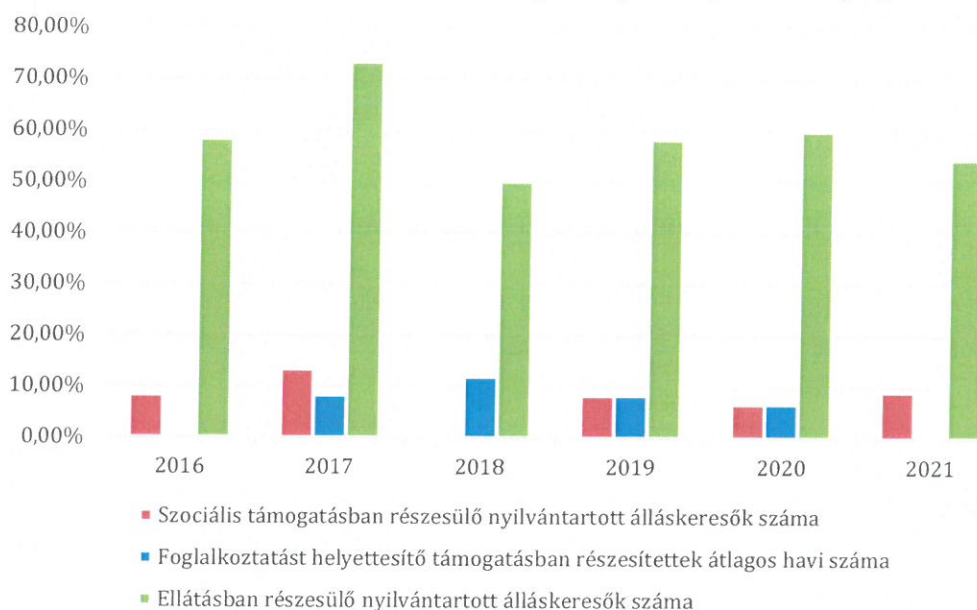

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1	8,33%	n.a.	-	7	58,33%
2017	2	13,33%	1	8,33%	11	73,33%
2018	0	0,00%	2	11,93%	7	50,00%
2019	1	8,33%	1	8,33%	7	58,33%
2020	1	6,67%	1	6,67%	9	60,00%
2021	1	9,09%	n.a.	-	6	54,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

Az elmúlt 5 évben (2016-2020 között) a nyilvántartott álláskeresők legalább 50%-a részesült valamilyen álláskeresési ellátásban.

3.3.3. számú táblázat Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2016	n.a.
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.³

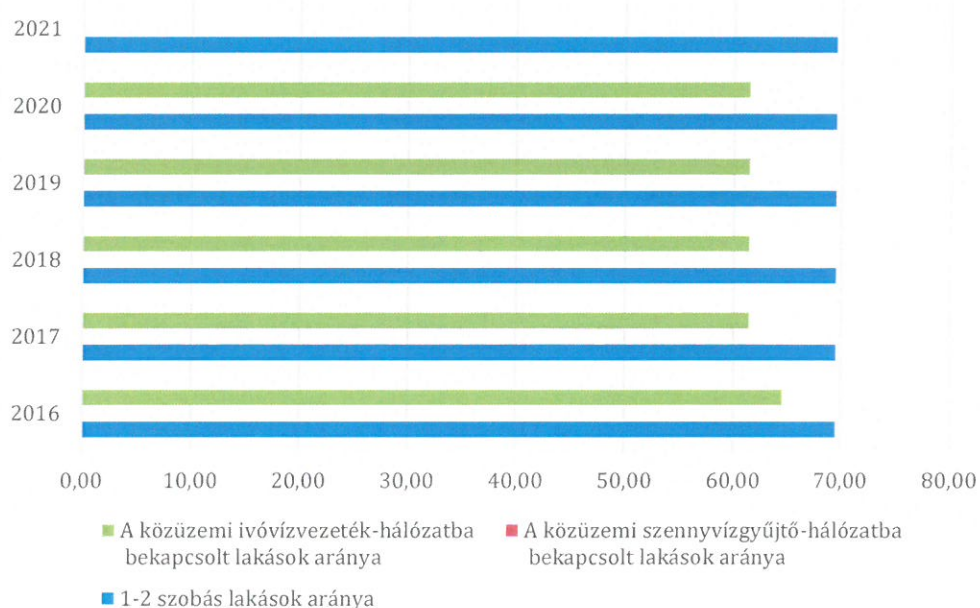
A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2016	223	0	0,00	69,51	0,00	64,57
2017	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2018	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2019	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2020	223	0	0,00	69,51	0,00	61,43
2021	223	0	0,00	69,51	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

³ Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	223	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	223	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	223	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	223	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	223	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	223	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Nagyfőcén 1 db orvosi szolgálati lakás található.

b) szociális lakhatás

Nincs lehetőség rá a községben.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzatnak nincs adata róla.

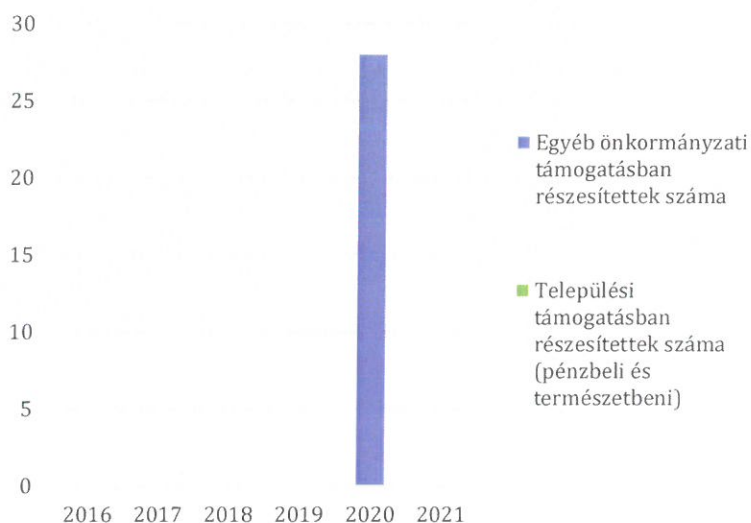
d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	0
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	28
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

A törvényi rendelkezés értelmében az alább felsorolt támogatások megítélése teljes egészében az önkormányzat hatáskörébe került, az önkormányzat dönti el, hogy mely segélyeket biztosítja a rászorulóknak részére, és ehhez megteremti a szükséges forrást települési támogatás keretében.

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A helyi rendelet alapján a lakásfenntartási támogatás akkor adható, ha a háztartásban élők egy főre jutó jövedelme nem haladja meg családok esetében a mindenkori öregségi nyugdíjminimum kétszeresét, egyedülálló esetében a két és félszeresét, amelytől méltánylást érdemlő esetekben el lehet térni. Méltánylást érdemlő körülmény különösen, ha kérelmező idős, vagy egyszemélyes háztartásban lakik, vagy kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik. A lakásfenntartási támogatás összege havonta egységesen 2500,-Ft.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A törvény értelmében ezek az élethelyzetek különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - , valamint a gyermek hátrányos helyzete miatti anyagi segítség.

2020-ban szociális tüzelő pályázaton 101 mázsa barnaszén támogatást nyertek, míg 2021-ben 26 fő részesült 3 q barna kőszénben. Összesen 78 q.

Lakásfenntartási támogatásban 2020-ban 17 fő, 2021-ben 10 fő részesült.

Rendkívüli települési támogatás keretében 2020-ban 12 fő 60.000 forint, 2021-ben 11 fő 65.000 forint támogatásban részesült.

Szociális étkeztetés 2020 és 2021 is átlagosan 14,5 fő részesült.

Népkonyha nem üzemel Nagytőkén.

e) eladósodottság

Adósságkezelési szolgáltatás megállapítása nem került szabályozásra.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A szétszórt tanyavilágban sok esetben áramellátás sincs, a lakások nagy része komfort nélküli vagy félkomfortos. A tanyavilágban jó esetben naponta négy autóbusszjárat van.

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakásokban élők minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatókhoz való eljutásában segít a község falugondnoki szolgálata.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A területi szegregáció a társadalmi kirekesztődés egyik lényeges dimenziója. Akkor beszélhetünk erről, ha egy település térbeli társadalomszerkezetét vizsgálva a legrosszabb helyzetű fizikai terek (mind a fizikai infrastruktúra és a közszolgáltatások színvonala tekintetében) és a legrosszabb helyzetű társadalmi csoportok fedésbe kerülnek, és egymást erősítő, leszakadással járó társadalmi folyamatokat generálnak. A település társadalmi és fizikai terében bekövetkező leszakadás eredményeként szegregátumok alakulnak ki, melyek léte, esetleges növekedése, számbeli gyarapodása a városi társadalmak egészének integráltsága szempontjából rendkívül kedvezőtlenül hat és felgyorsítja a szegénység és társadalmi kirekesztés újratermelődését. Szegregátumnak nevezhetjük azon 50 főt meghaladó népességszámú területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-64 éves) eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

Nagytőkén nincs szegregált lakóövezet.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns

b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

Nem releváns

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás mindegyikét magas színvonalon látja el az önkormányzat.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Nagytóke lakosságának a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat az önkormányzat és a szentesi intézmények biztosítják.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

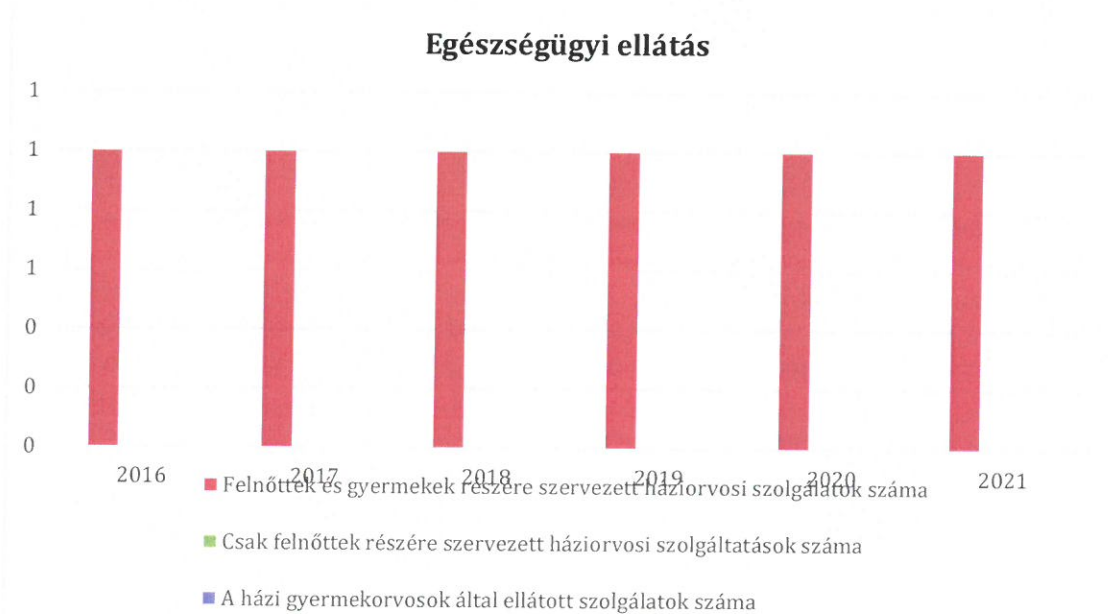

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	0	23	4,54
2018	1	0	0	0	23	4,00
2019	1	0	0	0	24	1,41
2020	1	0	0	0	19	0,31
2021	1	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakossági egészségügyi ellátása területén az egészségügyi reform (1992) az alapellátás elsőrendű fontosságát hangsúlyozta. Az alapelvként a háziorvosi munka került előtérbe, amely tartós, évtizedeken át működő orvos-beteg kapcsolatot feltételez különböző szociális helyzetű és műveltségű lakosokkal.

A községben csak felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálat működik évek óta.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrővizsgálatok célja a lakosság egészségének védelme és az egyén életminőségének, illetve élettartamának növelése a rejtett betegségek, az egyes betegségeket megelőző kórállapotok, valamint az arra hajlamosító kockázati tényezők korai - lehetőleg panaszmentes - szakaszban történő aktív felkutatásával és felismerésével.

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló miniszteri rendelet szerinti, 0-18 év közötti szűrővizsgálatok kötelezőek.

A községben működik védőnői szolgálat.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Szentesen vehetik igénybe a rászorulókat ezeket a szolgáltatásokat. Az óvodások viszont ugyanúgy hozzájutnak a fejlesztő foglalkozásokhoz a nagytőkei tagóvodában, mint a szentesi óvodások.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A törvényi előírásoknak megfelelően történik a közétkeztetés.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Szabadtéri sportpályája van Nagytőkének, illetve a Művelődési Ház terme adhat helyet bizonyos sportos programoknak. Szinte minden települési programnak van sport eleme is.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény tudja biztosítani a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Nagytőkén 2009. május 1. óta működik a falugondnoki szolgálat. 2013. július 1-től Nagytőke Község Önkormányzata a házi szociális gondozást az általa működtetett keretek közt biztosítja.

A járásszékhely település önkormányzata lakosságától függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki. Mint járásszékhely település önkormányzatának, a törvényi kötelezés alapján új feladatként szükséges megszervezni a család- és gyermekjóléti központot is, amely

1) egyrészt ellátja Szentes és Nagytőke vonatkozásában a család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait,

2) másrészt a szentesi járás összes településének és lakosának biztosítja a törvényben meghatározott

a) speciális szolgáltatásokat,

b) hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló hatósági tevékenységeket,

c) a települési szolgálatoknak nyújtott szakmai támogatást.

Havi rendszerességgük a járás településeivel is és a szentesi szolgálattal is az esetmegbeszélések. Az esetmenedzserek heti/kétheti vagy szükség szerinti látogatást tesznek a településeken családlátogatás és szakmai konzultáció céljából.

A fenti változások következtében a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői kiegészültek az egyéb szociális területek képviselőivel, szakembereivel, így a jelzőrendszeri feladatok a tanácskozás tekintetében rájuk is vonatkoznak.

g) drogprevenációs szolgáltatások

Nagytkén élő gyermekek Szentesre járnak iskolába, ahol a Drogstratégia keretében, drogprevenációs iskolai előadások formájában kapnak tájékoztatást e témában. Az utcai szociális munka keretében is odafigyelnek a droghasználat és -terjesztés visszaszorítására. A rendőrség bűnmegelőzési előadója is szokott ilyen prevenációs ismeretbővítést tartani az iskolákban.

Ezekon a szolgáltatásokon kívül helyben is igyekeznek évente felvilágosító előadást szervezni. 2021-ben az Országos Könyvtári Napok keretében október 5-én Menő dolog a fű? címmel Czerovszky Henriett drogprevenációs interaktív előadására várták a helyi lakosokat.

Szentes Város Önkormányzata saját forrásból minden 8. osztályos részére biztosít drogmegelőző előadást iskolai kereteken belül és abban részt vesznek a nagytőkei lakosú szentesi iskolába járó gyerekek is.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat munkatársai a segítségnyújtásra helyezik a hangsúlyt, különös tekintettel vannak a hátrányos helyzetű célcsoportokra. Képzettségük és szakmai hozzáállásuk erősíti és nem hátráltatja az esélyegyenlőség szempontrendszerének érvényesítését.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. számú táblázat - Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Szociális étkeztetés 2020 és 2021 is átlagosan 14,5 fő részesült. Népkonyha nem üzemel Nagytőkén.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
0	igen	230	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Művelődési Ház és a könyvtár, valamint ezek parkos környezete alkotják a közösségi élet szintereit Nagytóknén.

A könyvtár nem önálló épületben van, alapterülete: 70 m²
A könyvtár a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerének tagja, a szolgáltatást Nagytóke Község Önkormányzata 2013-tól rendelte meg. Helyben lévő állománya 4 674 db dokumentum (könyv), állománya a Corvina integrált rendszerben kereshető.

Szolgáltatásai:

- könyvek, CD-k helyben használata, kölcsönzése
- a kölcsönzésben lévő könyvekre előjegyzés kérése
- könyvtárközi kölcsönzés kérése, ha nincs meg a könyvtár állományában a kért mű
- napilapok és folyóiratok helyben olvasása, illetve kölcsönzése: *Délmagyarország (megyei kiadás), Meglepetés, Nimród, Nők Lapja, Nők Lapja Egészség, Nők Lapja Évszakok, Szabad Föld, Szentesi Élet, Természetgyógyász Magazin*
- internetezési lehetőség
- Európai Unióval kapcsolatos információkhoz való hozzájutás
- rendezvényeken, klubfoglalkozásokon, tanfolyamokon való részvételi lehetőség
- tájékoztatás, információszolgáltatás a könyvtár szolgáltatásairól, más könyvtárak szolgáltatásairól és gyűjteményeiről
- tájékoztatás közhasznú információkról

Az évente megrendezésre kerülő Falunap mellett igyekeznek évről évre egyre több programot szervezni a község apraja nagyjának, melyhez a forrást pályázati lehetőségekkel próbálják megteremteni. Pl. a Nagytókei Falunap rendezvényre a Vidékfejlesztési Program keretében 350 000,- Ft + Áfa összeget nyertek 2019. évben.

A Magyar Falu Program forrásaira is sikerrel pályáznak.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Az Önkormányzatnak nincs tudomása ilyen jellegű problémáról.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Az Önkormányzat és a szentesi Felsőpárti Református Egyházközség közt nagyon jó kapcsolat alakult ki az elmúlt években, mely leginkább élelmiszer és ruhaadományokban nyilvánul meg.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Nagytőkén nem élnek nemzetiségek.

e) helyi lakossági önszerveződések

Az Élhető Vidékért Egyesület önkénteseivel először 2018 karácsonyán szerveztek cipősdobozakciót, majd ruhák, adományok szervezésében is részt vettek, de egy nehéz szociális körülmények között élő özvegy nénit is tudtak támogatni fél évig. Nyári szünetben egy nehéz sorsban élő gyermek étkeztetését is biztosították, de az egyéni segítségek mellett a közösségépítést is fontosnak tartják, hisznek az összefogás erejében. Ezt nem csak helyi szinten tartják fontosnak, ezért partnerségre törekszenek nagyobb városok civil szervezeteivel is, és keresik azokat a lehetőségeket, ahol ők is adhatnak. 2019-ben a budapesti Háromhegyek Közhasznú Egyesülettel közösen sikerült egy kétételes ingyenes cseretáborozást szervezniük nagytőkei és óbudai gyerekek részére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nagytőkén nem laknak romák, így nemzetiségi önkormányzatuk sem működik a településen. A Szentés járáshoz tartozó településekkel jó kapcsolatot ápol és tart fenn Nagytőke. Egymás rendezvényeire elmennek, képviselik saját településüket vagy aktív résztvevői annak. Például Derekegyház Palacsintafesztiválon palacsintasütés. Szentessel közös önkormányzati hivatalt működtetnek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Romák nem élnek Nagytőkén és nincs szegregált lakóövezet. A regisztrált munkanélkülieknek legalább fele tartós, 180 napon túl munkanélküli, ami sajnos a jövedelem hiányának megfelelően a mélyszegénység felé vezető utat jelöli. A pályakezdő munkanélküliek a községben és Szentesen nem találnak végzettségüknek, képzettségüknek megfelelő munkahelyet. Közülük kerülnek ki nagyrészt a települést elhagyók. Nagytőkén a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű regisztrált munkanélküliek száma elenyésző. A 8 általánossal és az annál magasabb végzettséggel rendelkező állást kereső lakosok száma közel azonos, kivételt képez a 2021. év, amikor a 8 általánosnál magasabb végzettségűek száma a duplája a 8 általánossal rendelkezők számának. A közmunkaprogramok adta munka- és képzési lehetőségek kiaknázása elengedhetetlen. A nehéz helyzetben lévő családok és idős emberek támogatására minden évben pályázik az önkormányzat szociális tüzelőanyag pályázaton. Ennek folytatása is szükséges. Az elmúlt években a szociális törvényben jelentősen átalakult a szociális támogatások rendszere, amely az önkormányzat lehetőségeit szűkítette.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A regisztrált munkanélküliek közel fele 180 napon túli álláskereső	Közfoglalkoztatási programok, átképzések
Szociális támogatások változása miatt kevesebben juthatnak támogatáshoz	Pályázatokon való részvétel

Pályázati aktivitás:

Az elmúlt évben jelentősen megnőtt a község pályázati aktivitása és a sikeres pályázatok száma. Az Önkormányzat igyekszik megragadni minden lehetőséget, mellyel segítheti a községben élőket. 2019-ben WIFI 4EU pályázaton wifi pontok kiépítésére 15 000 EUR összegű támogatást nyertek.

A Magyar Faluprogram keretében:

- új falugondnoki gépjárműre 10 000 000,- Ft
- kultúrház felújítására 4 000 000,- Ft
- eszközfejlesztésre belterületi közterületek fenntartására 3 000 000,- Ft
- óvoda fejlesztésre, felújításra 10 000 000,- Ft
- óvodaudvar felújítására, fejlesztésére 3 200 000,- Ft
- orvosi rendelő felújítására 7 000 000,- Ft
- orvosi eszközökre 1 700 000,- Ft támogatást kaptak.

Településfásítási Program keretében 2021-ben 30 fát igényelt, nyert és ültetett az önkormányzat.

A Nemzeti Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. és Nagytőke Község Önkormányzata között K-Sz-0206/000234/2021 számon létrejött, kistelepülési önkormányzati rendezvények támogatásáról szóló Támogatói Okiratban 1.000.000 forintot nyert.

IKEA Lakberendezési Kft-től JOKKMOKK asztal+4 szék garnitúrákat vásároltak 60 fő részére, valamint JYSK Kereskedelmi Kft-től a VANDBORG polcokat és dekorációs kiegészítőket szereztek be. Szintén a Nemzeti Művelődési Intézet NKft. által kaptak alapanyagokat a

mézeskalács készítő szakkör működtetésére.

A TOP-2.1.3-16-CS1-2021-00012 azonosítószámú, „Csapadék - és belvízelvezetés fejlesztése Nagytőkén II. ütem keretében 50 millió forintot nyertek: Belvízproblémával a település teljes belterülete érintett volt. Ezen pályázaton belül a Jókai utca – Rákóczi utca, Jókai utca – befogadó közötti és Jókai utca - Arany János utca közötti szakasza által határolt részen jelenleg folyik a kivitelezés.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	217	182	399	54,39%	45,61%
0-2 évesek			11	2,76%	
0-14 éves	29	18	47	7,27%	4,51%
15-17 éves	0	3	3	0,00%	0,75%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

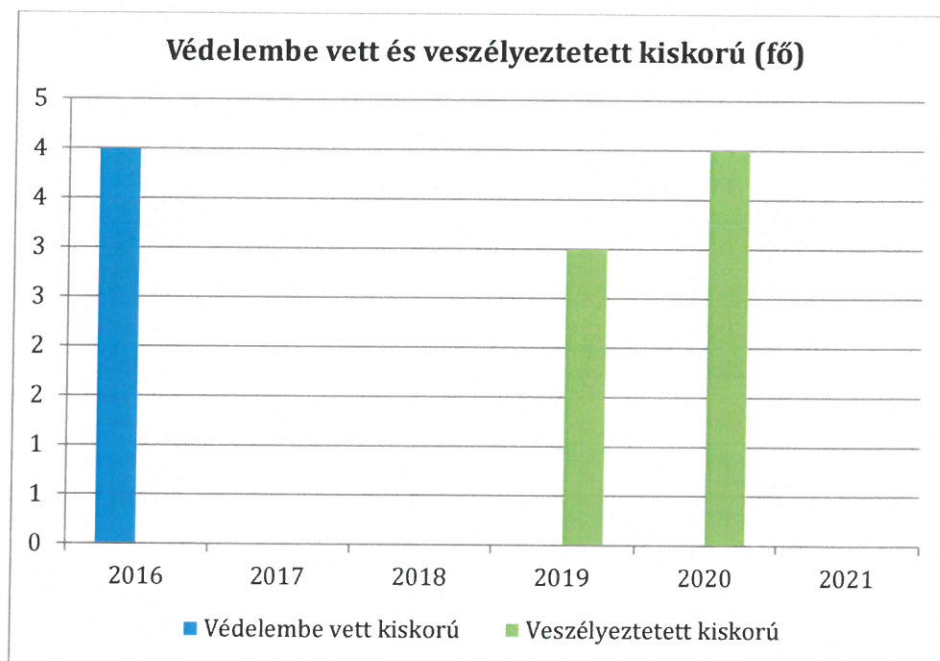
Nagytőkén 60 fő 0-17 éves korú gyermek élt (2019-es adat), ez a teljes népesség 15,3 %-a. A nemek tekintetében elmondható, hogy a fiúgyermekek száma szignifikánsan több a lány gyermekek számához viszonyítva. A 15-17 éves korosztály mindössze 3 fővel képviseltette magát. A születésszám alacsony: mind kevesebb a gyerek a faluban. Az öregedési index öregedő települést mutat.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2016	4	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	3
2020	0	4
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszűntetése érdekében a gyermek védelembe vételére a gyermekjóléti szolgálat tesz javaslatot. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Az Önkormányzat szociális rászorultságtól függő pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló rendelete tartalmazza az ellátások körét.

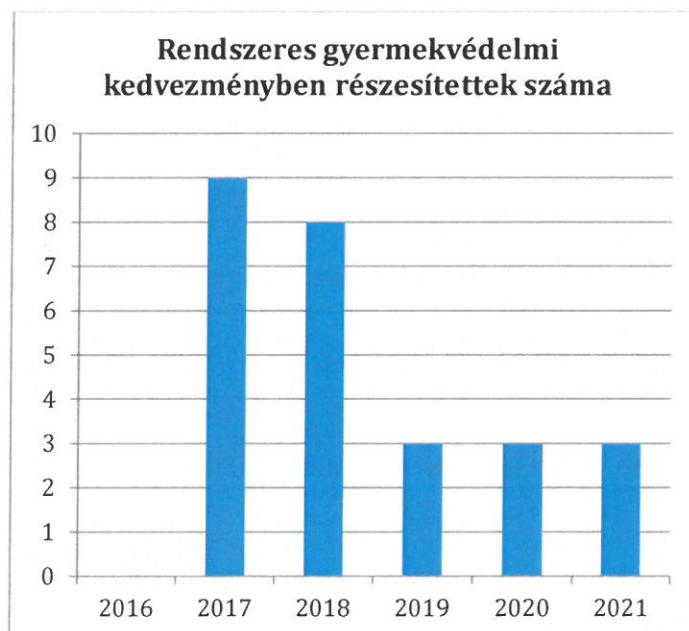
Nagyfokán nem volt magas a veszélyeztetett gyermekek száma. 2016 óta nem volt védelembe vett kiskorú gyermek a községben.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2016	n.a.
2017	9
2018	8
2019	3
2020	3
2021	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2017. évben a Gyvt. szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság állapítható meg abban az esetben, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre eső jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át. Az egy főre jutó összeghatár az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-a volt,

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozta,
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- ha a nagykorúvá vált gyermek a nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat és a 23. életévét még nem töltötte be vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódik a hátrányos helyzet, valamint a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.

Hátrányos helyzetű (HH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, vagy

b) nevelésbe vett gyermek,

c) utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek óvodáztatási támogatásra is jogosult. Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek óvodáztatási támogatásra való jogosultságának megállapíthatósága 2015. szeptember 1-vel megszűnt.

Törvényi rendelkezés alapján 2016-tól bővült az ingyenesen étkezők köre a bölcsődés és óvodás korosztály tekintetében. Azok a családok, akik nyilatkoztak, hogy az egy főre eső havi nettó jövedelmük nem haladja meg a minimálbér 130 %-át, ingyenes ellátásban részesülnek.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is. 10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást. Térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

Az Önkormányzatnak az étkeztetés megszervezése, biztosítása feladata, amely kötelezettségét minden évben teljesíti az óvodások tekintetében, hiszen iskola nincs a településen. Az iskolások Szentesre járnak be tanulni.

A minimálbérek emelkedésével a családok elvesztik a jogosultságukat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, mivel a jövedelmük csekély összegben ugyan, de emelkedik, a megállapíthatóság jövedelemhatára, amely a mindenkori öregségi nyugdíjminimumhoz kötődik viszont 10 éve nem emelkedett. A Gyvt. pedig nem ad lehetőséget méltányosság gyakorlására.

2020-ban és 2021-ben is 3 fő 6-13 éves gyermek részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban. Ebből 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű (2H).

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat – Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	1	2
2017	1	1	2
2018	1	1	2
2019	0	1	1
2020	0	1	1
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Nagytőkén nincs oktatási intézmény.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felett álló érdekének elvére.

Nincs más állampolgárságú gyermek Nagytőkén.

f)állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői

Nem él ilyen gyermek a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

Lényeges kitérni e ponton belül a gyermekjóléti alapellátás keretében végzett feladatokra, különösen a gyermekjóléti szolgáltatásokra. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyvt. 94. § (1) A települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

(2) A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint, a (2a)-(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint, ha a (2a)-(4) bekezdés alapján nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. (2a) Polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságától függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A Gyvt. 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, és a Képviselő-testület határozatával értékelésre megküldi a megyei gyámhivatalnak.

Nagyőkén nincs szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata. Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

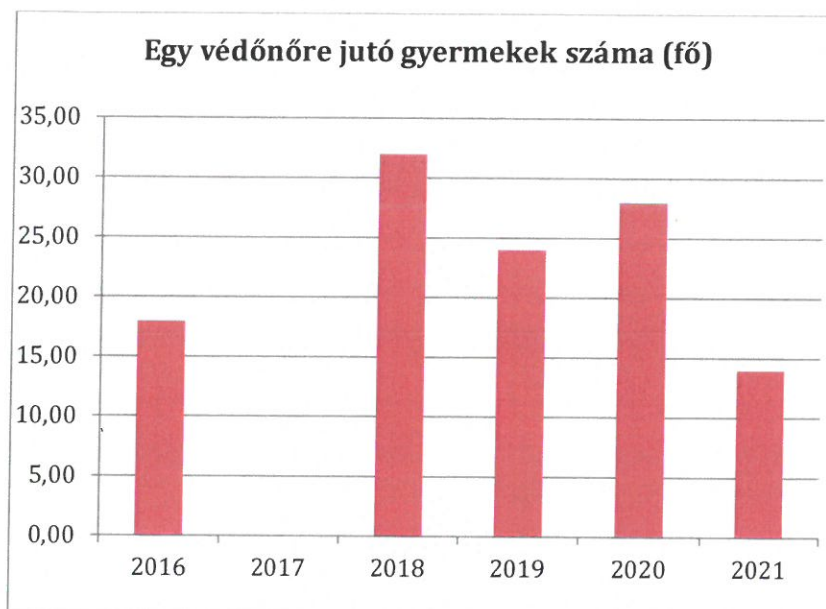
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	9	18,00
2017	0	2	-
2018	1	16	32,00
2019	1	12	24,00
2020	1	14	28,00
2021	1	14	14,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A védőnői ellátás biztosított a községben 1 fő részmunkaidős védőnő személyében.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

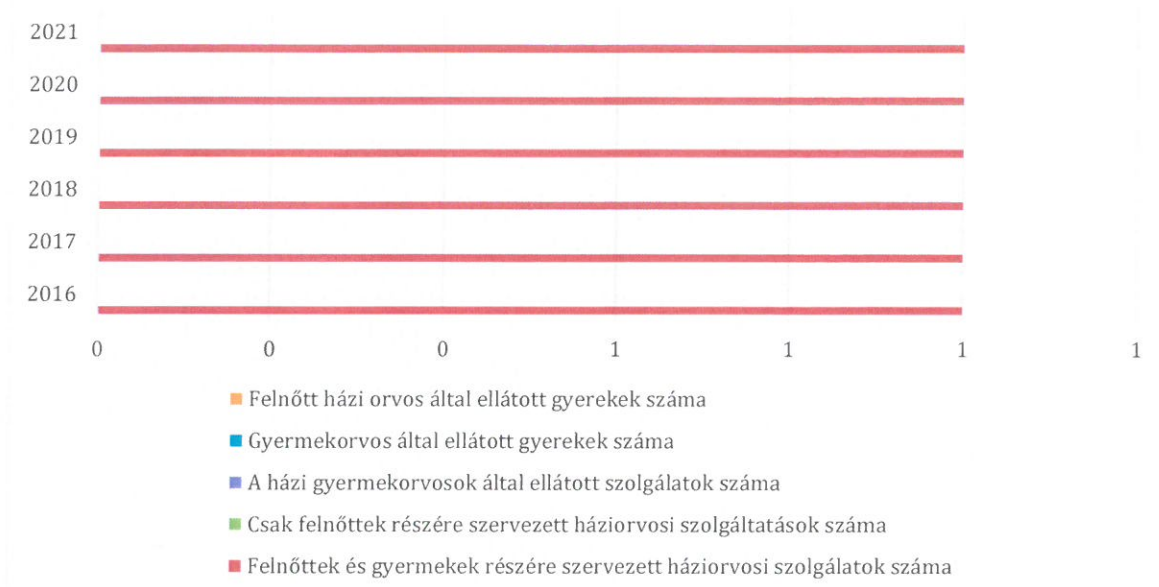
4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Orvosi ellátások

Nagytőkén 1 fő házi orvos van.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A korai fejlesztést a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szentesi Tagintézménye végzi Szentes járás területén. Erre jelenleg nincs lehetőség helyben. 3 éves kortól a helyi óvodában folyik a fejlesztő munka. A Pedagógiai Szakszolgálat nagyon jó kapcsolatot ápol a jelzőrendszer tagjaival. Munkatársai folyamatos képzésekkel érik el, hogy minél többféle fejlesztést végezhesse a teljes körű szolgáltatásnyújtás igényének kielégítése érdekében.

d) gyermekjóléti ellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

Nagytőkén az alcímben felsorolt szolgáltatások nem elérhetőek.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ld. 4.3. d) pontban

f) gyermekvédelem

Ld. 4.3. d) pontban

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a

krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. 2016. januárjától két szakterület van.

1. a Szentesi Családsegítő Központ család-és gyermekjóléti szolgálata, ahol alapellátás keretein belül gondozzák az eseteket helyi szinten.

2. Szentesi Családsegítő Központ Család-és Gyermekjóléti Központja, ahol a hatósági intézkedés alá vont esetek kezelése koordinálása történik meg (tehát védelembe vett, nevelésbe vett, családba fogadott gyermekek, vagy ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek és családjaik) járási szinten. Van külön ügyeletes telefonuk, ami munkaidőn túl él. Minden nap 16.30-másnap reggel 8.00-ig, illetve hétfőn pénteken 14.00-hétfő reggel 8.00-ig. Ez egy úgymond diszpécser szolgálat szakemberek működtetésével. Ezen felül van egy országos krízisvonal, ami országos: OKIT szám.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az elmúlt években több rendezvény is megvalósult. 2021. október 5-én „A könyvtárak a mentális egészségért” című programon belül Móricz Jánosné védőnő tartott előadást arról, hogyan, milyen módszerekkel lehet megőrizni lelki és fizikai fittségünket, Czerovszky Heni énekesnő pedig drogprevencióról beszélt az érdeklődőknek Menő dolog a fű? című interaktív előadása során. Az óvodások „Egyensúlyban a természettel” címmel dolgozott fel egy témát dalokkal, mesékkel.

Az egészségfejlesztési programok sorát gazdagította Dr. Bagi Valéria gyógyszerész, táplálkozás szakértő 2021. október 26-án megtartott előadása a könyvtárban, melynek témája volt, mitől alakulhat ki krónikus gyulladás az emberi szervezetben? Mit okoznak a lappangó gyulladások? Mitől alakulhat ki a pajzsmirigy, magas vérnyomás, diabétesz, ízületi problémák, stb?

2021. november 5-én pedig az egészségmegőrzés, az immunrendszer megerősítésének egyik lehetséges alternatívájaként az esszenciális illóolajokról hallhattak a nagytőkeiek.

Szabadidős családoknak szóló programok:

2020. évben a Covid hullámok közti időszakban közösségépítő rendezvényeket szerveztek kezdve július 25-én a Falunappal, amelyet augusztus 27-én Egy kürtőskalácsos délután követett közös kemencében sütögetéssel, kutyás, lovas programokkal.

Szeptember elején óriásteknősök „látogatták” meg az óvodásokat, majd LecsOnline elnevezésű gasztronómiai családi programhoz kapcsolódtak a nagytőkeiek. Ezt a hónapot az I. Lovasügyességi Nap zárta.

Decemberben az Adventi időszakban igyekeztek az ünnep érzését elvinni a lakosok szívébe.

2021. évben

- május végén Vidám Gyereknapi szombat délután keretében kínáltak programokat a gyermekes családoknak. A szervezésbe várták a nagyobb korú aktív fiatalokat.
- július elején Urca Pary-ra várták a lakosságot, amelynek keretében csocsózás, dekupázs kézművesség, zenehallgatás, társasjátékozás és foci közösségi programelemek voltak.
- augusztus 13-án a Lóca együttes vidám műsorát élvezhették a kisgyermekes családok
- Nyári filmvetítések is színesítették az augusztusi szabadidős programok sorát.
- október 10-én „Jó ebédhez szól a nóta” -szüret idei ebéd és Czerovszky Henriett nagykoncertje

Az Élhető Vidékért Egyesület 2019-ben a budapesti Háromhegyek Közhasznú Egyesülettel közösen szervezett egy kététhetes ingyenes cseretáborozást nagytőkei és óbudai gyerekek részére.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfévi, szünidei)

Az Önkormányzatnak az étkeztetés megszervezése, biztosítása feladata, amely kötelezettségét minden évben teljesíti.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is. 10-12. évfolyamon továbbra is igényelni kell az ingyen tankönyvellátást. Térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák.

Az Élhető Vidékért Egyesület lehetőségeik függvényében igyekeznek segíteni minden területen. Így 2020 nyári szünetében egy nehéz sorsban élő gyermek étkeztetését is biztosították.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok
nem releváns

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzatnak nincs tudomása ilyen esetről.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Nincs információja ilyenről az Önkormányzatnak.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékosággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Fogyatékosággal élő gyermekeket érintően 2018. június 15-től nyílt fogyatékoságügyi tanácsadás érhető el a Szentesi Családsegítő Központ Ady Endre u. 10. szám alatti épületében Információs és Koordinációs Pont (IKOP) néven. A tanácsadó az EFOP 1.9.2. A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” projekt

keretében vannak foglalkoztatva. A család-és gyermekjóléti központokhoz integráltan működnek országosan; általában a megyeszékhelyeken 2 fővel. Kivételt képez Csongrád megye, mert felkérésre a mi megyénkben a másik fő Szentesen látja el a feladatokat. Feladataik megyei szintűek, de elsődlegesen a két járásban Szeged, Szentes kezdik meg a feladataikat, és ütemezve bővítik a szolgáltatási lefedettséget. Így hatóköre kiterjed Nagytókére is.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek definiálása fentebb leírásra került.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja. (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTMN) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

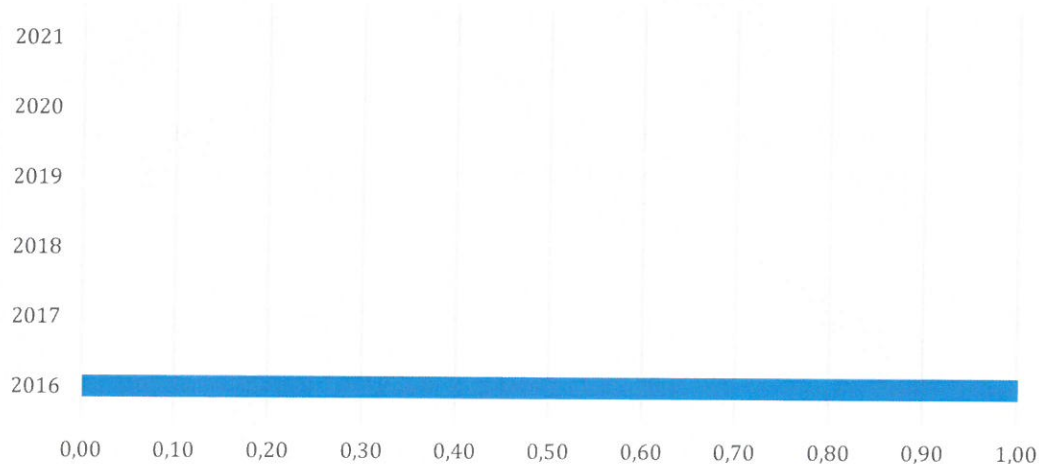
Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül
	Fő	Fő	%
2016	15	1	6,67
2017	12	0	0,00
2018	9	0	0,00
2019	10	0	0,00
2020	7	0	0,00
2021	11	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás
gyermekek
aránya az óvodás gyermekeken belül**

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2016	0	0	0,00
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2017	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2018	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2019	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2020	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2021	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2016	1	1
2017	2	0
2018	4	0
2019	0	0
2020	2	0
2021	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagytőkén nincs általános iskola. A gyerekek szentesi általános iskolákba járnak 1996 szeptembere óta. Az óvoda a Szentesi Felsőpárti Óvoda tagóvodájaként működik.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

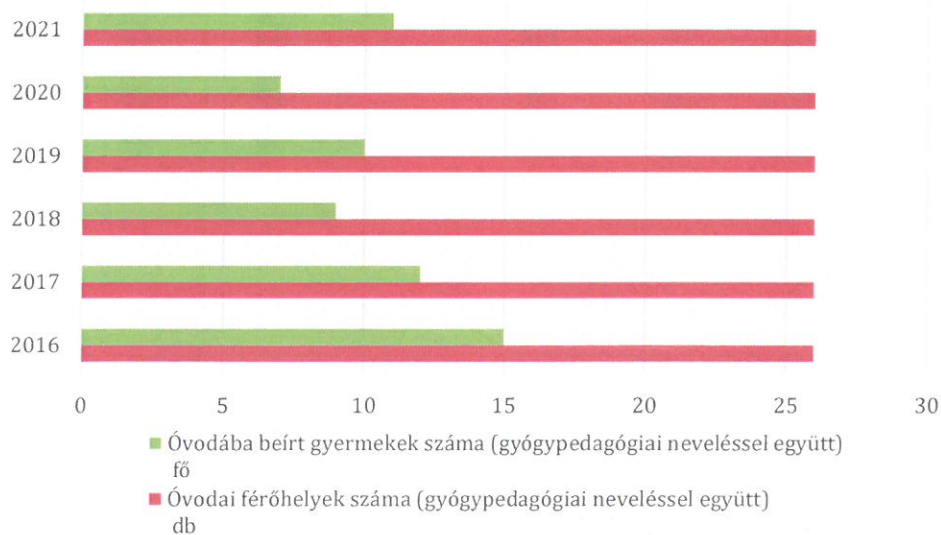

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

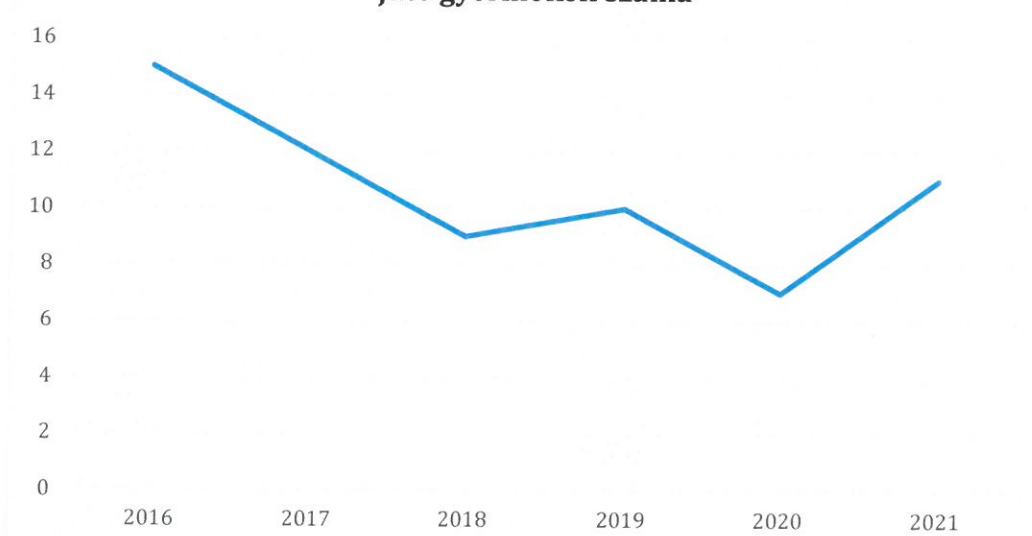
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	10	1	26	1	15	0	0	15
2017	4	1	26	1	12	0	0	12
2018	16	1	26	1	9	0	0	9
2019	13	1	26	1	10	0	0	10
2020	12	1	26	1	7	0	0	7
2021	15	1.	26	1	11	0	0	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek

**Egy óvodai gyermekcsoportra
jutó gyermekek száma**

**4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok,
feladatellátási helyek**

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	0	0,00
2017	0	0	0	0	0,00
2018	0	0	0	0	0,00
2019	0	0	0	0	0,00
2020	0	0	0	0	0,00
2021	0	0	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A járásban országos szinten is egyedülálló óvoda-, iskolapszichológiai hálózat működik. Jelen vannak minden óvodában és általános iskolában. Az infrastrukturális háttér a Pedagógiai Szakszolgálat miatt adott, bútorokkal, korszerű eszközökkel rendelkeznek, melyeket pályázatoknak és adományoknak köszönhetően fejlesztenek. Az intézmények többségében élhető módon meg tudják szervezni a foglalkozások zavartalanságát. Az óvodás gyermekek fejlesztését az óvodákban, az iskolások fejlesztését és csoportos pszichológiai ellátását az iskolákban végzik, így a szülők időbeosztásától nem függ egy-egy terápia sikere. A logopédiai ellátást is megkapják az oktatási intézményekben a gyermekek. Az ambulancián elsősorban pszichológiai terápiákat tartanak. Pályaválasztási tanácsadást az általános iskolák 7. és 8. osztályában látnak el csoportos tájékoztatás formájában. Természetesen egyéni igények alapján is végzik a pályatanácsadást, mely konkrétabb és egyénre szabottabb. Most Megmutatom Magam Fesztivált szerveznek, melynek célja, hogy a Szakszolgálat gondozásában álló gyerekek - akik pszichológiai, logopédiai, fejlesztő pedagógiai vagy gyógytestnevelés ellátásban részesülnek - kapjanak egy lehetőséget arra, hogy megmutathassák a környezetüknek, hogy ők is tehetségesek valamely területen. Célcsoportjuk továbbá a nevelési-oktatási intézményekben integráltan tanuló SNI és BTMN gyerekek, akiknek különösen szükségük van arra, hogy önbizalmukat ily módon erősíteni tudják.

Az iskolai, óvodai szociális munka egy új szolgáltatása a Család- és Gyermejkölési Központnak, melyet pályázati keretek között, 2017. augusztus elsejétől vezettek be a járás köznevelési intézményeiben. A megvalósítás a Szentesi Központi Óvodai Körzethez tartozó intézményeket, a Kiss Bálint Református Általános Iskolát, illetve a Horváth Mihály Gimnáziumot és a HSZC. Zsoldos Ferenc Szakiskolát jelentette. A pályázatban az intézmények önkéntes alapon vettek, vesznek részt. A többi intézményben, törvényi kötelezettség alapján, 2018. szeptember elsejétől lett ez a szolgáltatás bevezetve. Ez érinti a nagytőkei óvodát, amely a Szentesi Felsőparti Óvoda tagóvodájaként működik.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció - Nem releváns

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések - Nem releváns

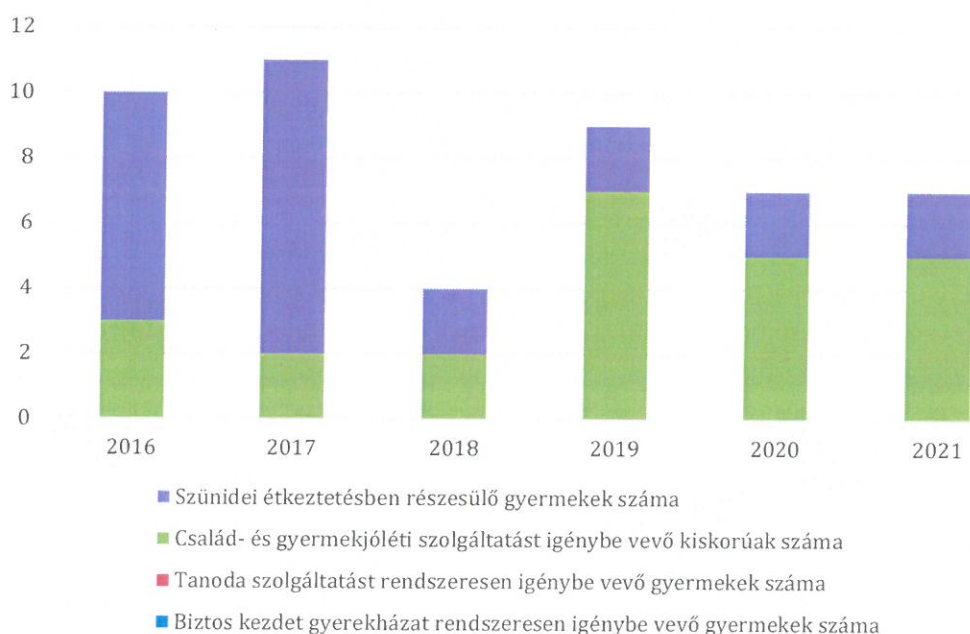
e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	3	7
2017	0	0	2	9
2018	0	0	2	2
2019	0	0	7	2
2020	0	0	5	2
2021	0	0	5	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatás nincs Nagytőkén.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatások Ld. a 4.3 pontot.

Szünidei étkeztetés Ld. 4.3 pont i) alpontja.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Nagyfőképpen a születésszám alacsony: mind kevesebb a gyerek a faluban. A település előregedő.

A veszélyeztetett gyermekek száma nem magas, 2021-ben nem volt egy sem. Védelembe vételre sem került sor 2016 óta.

Nincs bölcsőde és/vagy családi napközi, így a nők vagy idősebb otthon lévő családtagjaira bízhatják a gyerekeket, ha munkát akarnak vállalni, vagy szentesi családi napközibe hordhatják be gyermekeiket. A kérdőívezés módszerét alkalmazva az előző HEP ciklusban felmérésre került a bölcsődés korú gyermeket nevelő családok bölcsőde iránti igénye, de nem mutatkozott igény ezen intézménytípusokra.

Csak óvoda működik a községben, iskolába Szentesre járnak be a gyerekek. Az óvodáskorúak száma egyre csökken, ami veszélyezteti az óvoda fennmaradását.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az óvodáskorúak száma egyre csökken és vannak, akik inkább Szentesre viszik óvodába gyermeküket, ami veszélyezteti az óvoda fennmaradását	a helyi óvodai nevelés-oktatás népszerűsítése, előnyeinek megismertetése
A nagytőkei gyermekek Szentesre járnak iskolába, így nehezebb "nyomon követni" őket	A polgármesterek a jelzőrendszer tagjaival való kapcsolattartás erősítése és éves tanácskozásokon való részvétel, kapcsolatfelvétel és -tartás a járási szintű Család- és Gyermekjóléti Központtal

A Magyar Faluprogram keretében 2019-ben felújításra került az óvoda 10 millió Ft értékben és udvara 3 200 000,- Ft összegben. Az óvodások megjelentek és /vagy felléptek több szentesi és helyi programon, ilyenformán is promotálva a tagóvodát, de helyben is sok, egyedi programmal igyekeznek vonzóvá tenni az óvodai nevelést.

Több gyermekeknek és családoknak rendezett program is megvalósult.

A Szentesi Gyermekjóléti Központ ellátási területei közé tartozik Nagyfőke, ezáltal folyamatos a kapcsolat és szükség esetén biztosított a gyermekvédelmi intézkedés. Évente járási szintű gyermekvédelmi tanácskozást tartanak.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

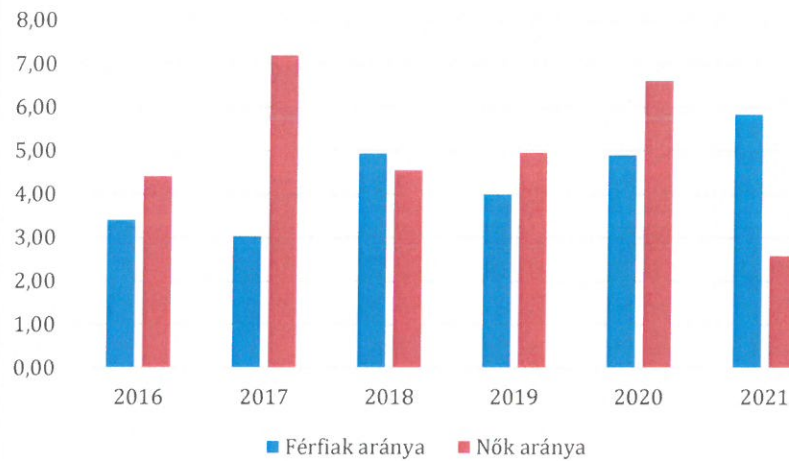
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2016	3,41	4,41	3,91%
2017	3,03	7,19	5,11%
2018	4,94	4,55	4,75%
2019	4	4,96	4,48%
2020	4,9	6,61	5,76%
2021	5,84	2,59	4,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

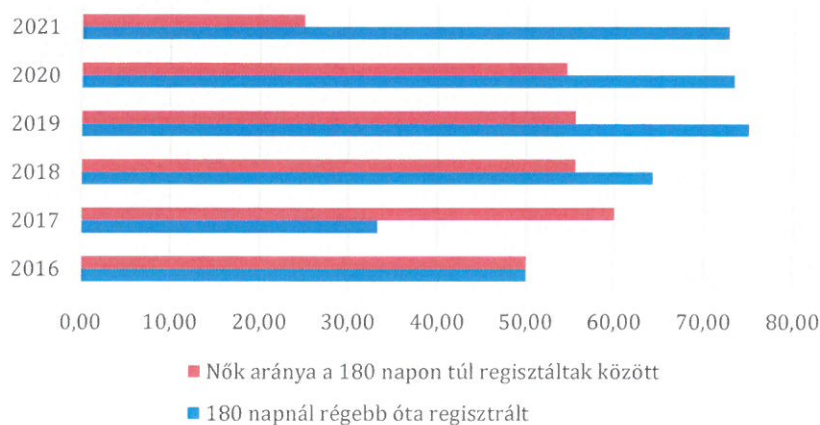
Az állandó népességből a női nyilvántartott álláskeresők aránya általában magasabb, mint a férfiak aránya. Jelentős eltérést mutat a 2021. év, ahol a női nyilvántartott álláskeresők majdnem feleannyian vannak, mint a férfi álláskeresők.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	50	50
2017	33,33	60
2018	64,29	55,56
2019	75	55,56
2020	73,33	54,55
2021	72,73	25

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

Az utóbbi három évben a nyilvántartott álláskeresők több, mint 70%-a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált, azaz tartós munkanélküli. Ezen belül – 2021. év kivételével - több, mint 50% a nő. Ez a mélyszegénység fele vezető út, amelyben a nők nagyobb mértékben érintettek.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2016	12	1
2017	15	0
2018	14	3
2019	12	0
2020	15	2
2021	11	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők közül csekély mértékű a pályakezdő álláskereső.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban - Erre vonatkozóan nincs adat.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Közmunka program keretében tudnak munkát biztosítani számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

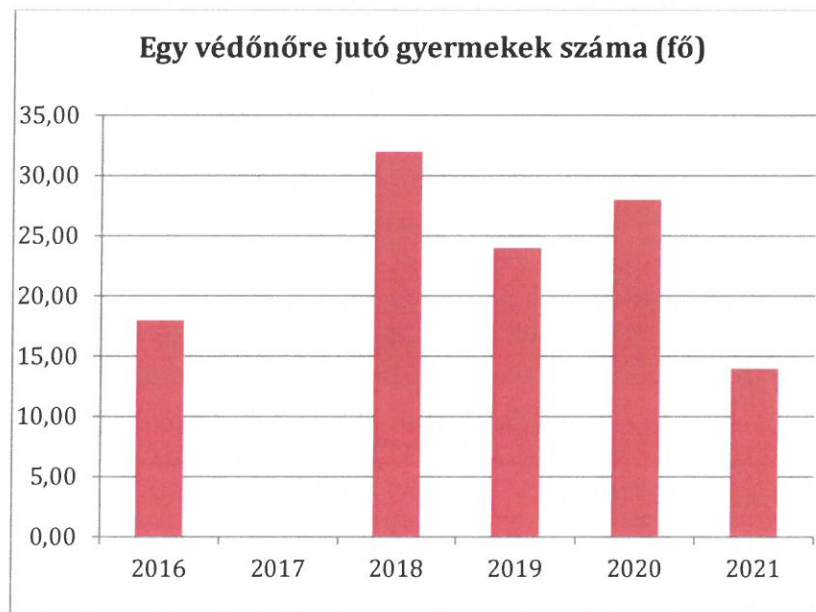
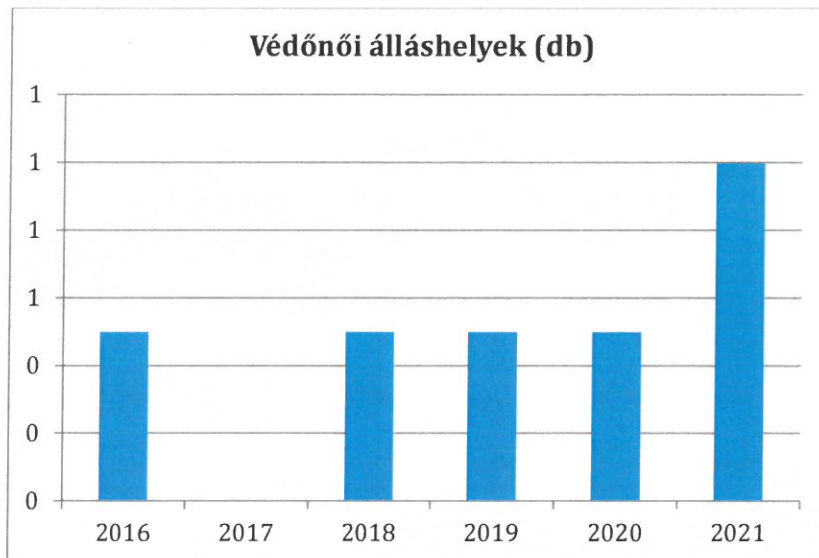
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0,5	9	18
2017	0	2	-
2018	0,5	16	32
2019	0,5	12	24
2020	0,5	14	28
2021	0,5	14	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Nagytóknán nincs bölcsőde és családi napközi, de az érintett lakosság kérdőíves felmérése alapján igény sincs ezekre az intézménytípusokra. Így a nők vagy idősebb otthon lévő családtagjaikra bízhatják a gyerekeket, ha munkát akarnak vállalni, vagy szentesi családi napközibe hordhatják be gyermekeiket. A családi napközik kis létszámkeretük miatt nem nyújtanak megoldást. Ráadásul korlátozott azok száma, akik ezt a szolgáltatást meg tudják fizetni. Egy óvoda működik, mint a Szentesi Felsőpartú Óvoda tagóvodája. Az biztató, hogy évről-évre egyre több az óvodások száma.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés lényege, hogy a fogamzóképes heteroszexuális pár megtervezi, hogy mikor szeretnének gyermekeket és a születésszabályozás különféle módszerei segítségével ezt a tervet a gyakorlatban megvalósítják. Magyarországon a kifejezést két részben értelmezik: mennyiségi családtervezés alatt az utódok számának meghatározását, míg minőségi vagy tudatos családtervezés alatt a veleszületett rendellenességek és a koraszülés megelőzését értik.[3] A szélesebb értelemben vett családtervezésbe azonban beletartozik a serdülők szexuális nevelése, a nemi úton terjedő betegségek elleni védekezés és azok kezelése, a terhesség előtti tanácsadás és gondozás, maga a terhesség gondozás, illetve a fogamzóképtelen párok számára biztosított mesterséges megtermékenyítési programok.

A családtervezés elsődleges célja, hogy bárki, aki gyermeket szeretne, meg tudja határozni, hogy mikor és hogyan vállalja. A családtervezés másik fontos célkitűzése, hogy biztosítsa a gyermeket tervező párok vagy egyedülálló szülők számára a gyermek kihordásához és felneveléséhez szükséges anyagi, szociális, emocionális biztonságot és támogatást.

A családtervezés egyik fontos szempontja, hogy biztosítsa mind az anya, mind a születendő gyermek egészségét.

A fejlett országokban a családtervezési szolgáltatásokat elsősorban az állam biztosítja egészségügyi és szociális intézményein, valamint az oktatási rendszeren keresztül.

Családtervezési módszerek:

- Tanácsadás
- Fogamzásgátlás
- Mesterséges megtermékenyítés
- Örökbefogadás
- Abortusz

Helyben a nagytőkeiek a háziorvoshoz és a védőnőhöz fordulhatnak tanácsadásért. Szentesen van lehetőség állami egészségügyi intézmény szolgáltatásainak igénybevételére.

Az állami családtervezés célkitűzése, hogy a születendő gyermekek számának szabályozásával segítsék elő a gazdaság és az életszínvonal növekedését.

A magyar kormány Otthonteremtési és családtámogatási programja több lehetőséget is kínál a családok számára. Ezek:

- a legismertebbek a CSOK és a lakásfelújítási támogatás
- Adójóváírás önszegélyező pénztári kifizetés után
- Babakötvény
- Babaváró hitel
- Nagycsaládosok autóvásárlási támogatása
- Diákhitel-elengedés

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az Önkormányzatnak nincs információja ilyen esetről. Nagytőkén nem működik olyan szervezet, ahová a bántalmazott nők fordulhatnak, de az elmúlt években lettek kihelyezve a hivatalba, a boltba, a könyvtárba ilyen tájékoztató kiadványok.

Országos Áldozatsegítő Szolgálat működik, melynek szakmai irányítása az Igazságügyi Minisztériumhoz tartozik és a fővárosi és a megyei kormányhivatalok működtetik.

Az áldozatsegítésben részt vesznek:

1. áldozatsegítő civil szervezetek
2. áldozatsegítő állami szervek (ÁSSZ)
3. rendőrség

Az Igazságügyi Minisztérium maga is végez áldozatsegítő tevékenységet akként, hogy működteti a nap 24 órájában hívható, ingyenes áldozatsegítő vonalat: 06 80/225-225

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A családon belüli erőszak az egyik legsúlyosabb társadalmi probléma. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Szentesen a Gyermekek Átmeneti Otthona és a Családok Átmeneti Otthon nyújt krízishelyzetben segítséget.

Orosházán a Szociális- és Fejlesztő Központ működtet Regionális Krízisambulanciát, ahol szociális szakember, pszichológus és jogász segítsége érhető el ingyenesen.

Szolgáltatásaik:

- információnyújtás akár név nélkül is (személyesen, e-mailen, telefonon)
- pszichológiai, életvezetési tanácsadás (egyéni és csoportos formában)
- jogi tanácsadás (beadványok készítése gyermekelhelyezés, kapcsolattartás, büntetőjogi eljárások és egyéb ügyekben)
- csoportos foglalkozások, tréningek.

Elérhetőségeik: +36 30/781-79-51; oroshaza.krizisambulancia@segelyszervezet.hu;
www.aszeretnemart.hu

2021-ben programot szerveztek a szentesi szakemberek számára a Dózsa-házban. Ezen részt vett több olyan szentesi szakember, akik tevékenysége kiterjed Nagytőkére is.

Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT) is működik, amelynek elérhetősége: +36 80/20-55-20

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők a közéletben ugyanolyan eséllyel érvényesülnek, mint férfi kollégáik. A megfelelő végzettséggel, szakmai tapasztalattal rendelkező hölgyek ugyanolyan bérért ugyanolyan szerepet láthatnak el, mint a férfiak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat tudomása szerint nincs kirívó probléma a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nőkre még mindig jellemző az információs elszigeteltség	tájékoztatás, tájékoztató anyagok készítése és eljuttatása
az erőszak áldozatává válás kockázata magas a nők körében	“bújtatót” program beillesztése a falunapi programok közé

A gyermekek célcsoportnál ismertett programok közül a nagyobbak alkalmasak tájékoztató szórólapok kihelyezésére. A NANE szórólapjait használjuk helyi információs betétlappal kiegészítve.

Ezeken felül a családok, a nők tehermentesítése és a hasznos nyári szünet eltöltése céljából több program is megszervezésre került.

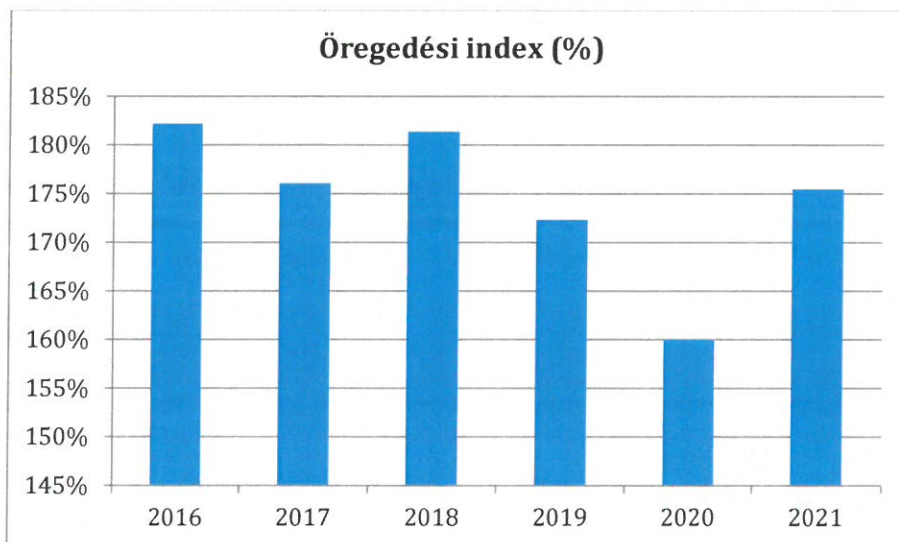
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	82	45	182,22%
2017	81	46	176,09%
2018	78	43	181,40%
2019	81	47	172,34%
2020	80	50	160,00%
2021	86	49	175,51%

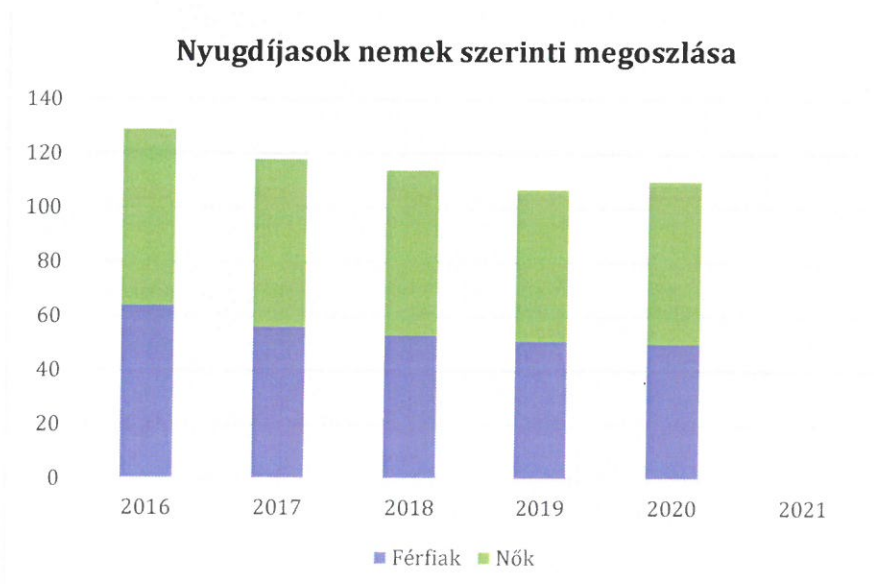
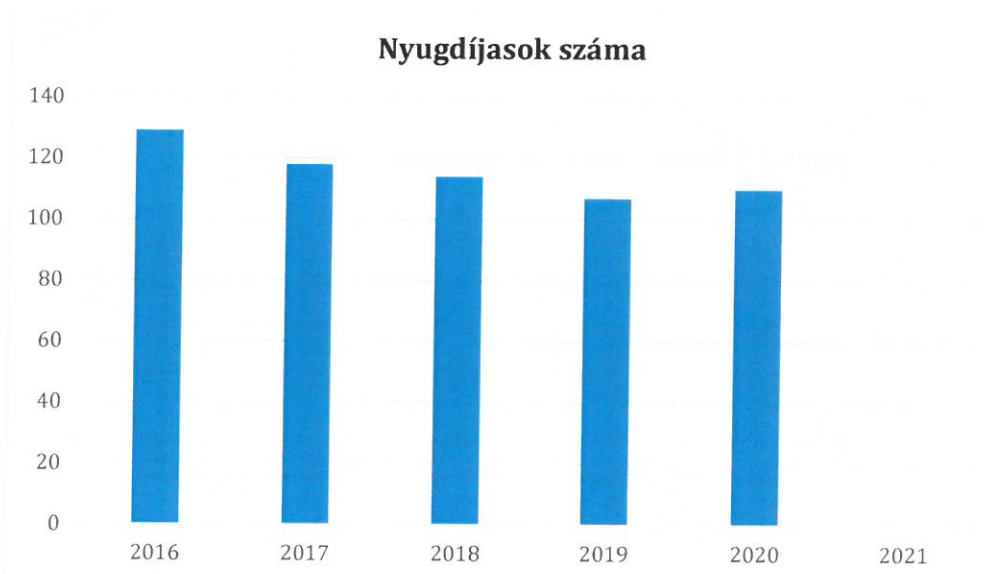
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	64	65	129
2017	56	62	118
2018	53	61	114
2019	51	56	107
2020	50	60	110
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

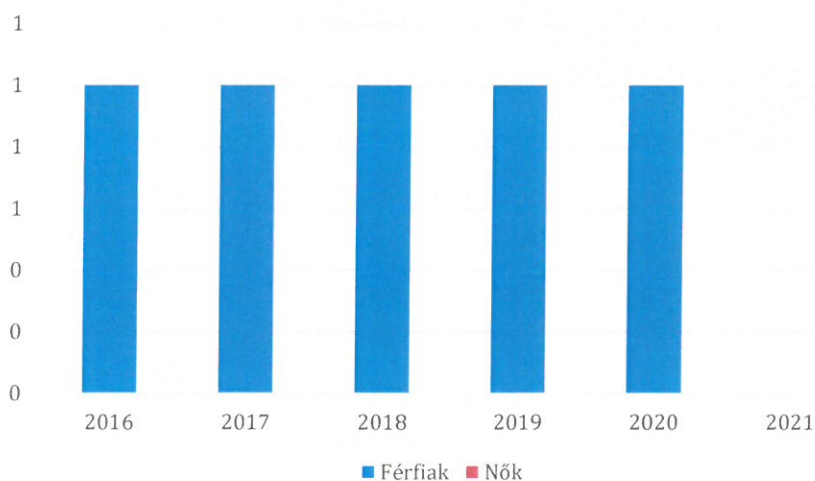

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

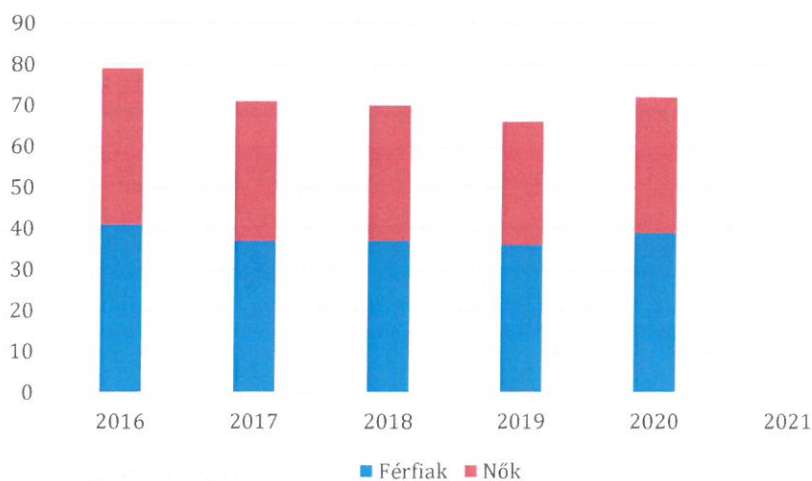
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2016	1	0	41	38	0	9	n.a.
2017	1	0	37	34	0	10	0
2018	1	0	37	33	0	10	0
2019	1	0	36	30	0	10	0
2020	1	0	39	33	0	11	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

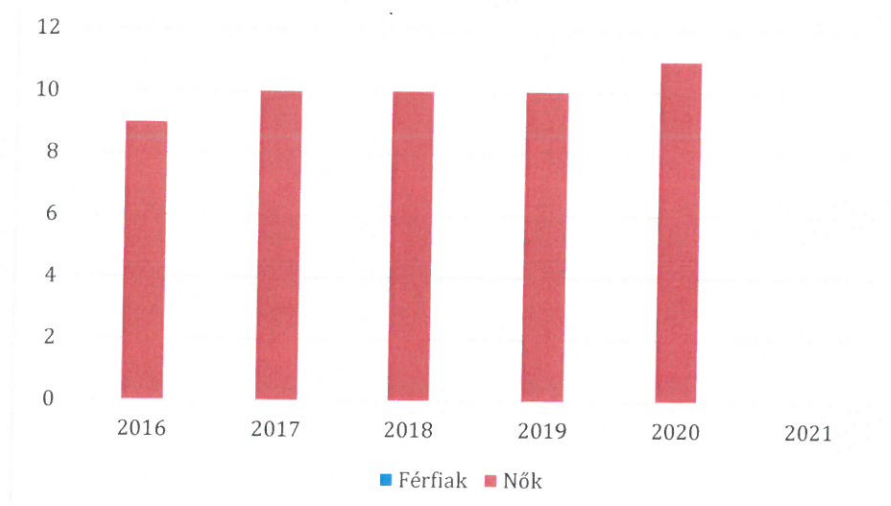
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

A 6.1. számú táblázat jól láttatja, hogy az idősebb korosztály nagyobb számban van jelen a településen, mint a 0-14 éves korúak, azaz a település elöregedő. Az öregedési index jóval 100 felett van és fokozatosan növekszik, ami azt jelenti, hogy elöregedő a település. Ez egyben azt is jelenti, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani az idős lakókra.

A nyugdíjasok száma évről évre csökken, míg 2016-ban számuk 129 fő volt, addig 2020-ban már csak 110 főt mutat a táblázat. Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak és nők száma a jelentős különbséget nem mutat. Özvegyi és szülői nyugdíjban csak nők részesülnek.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az adatgyűjtés célja, hogy feltérképezze az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletti) foglalkoztatottsági mutatóit és a kapott mutatókból hosszabb távú megoldási javaslatok legyenek kidolgozhatók. A településen élő idősebb korosztály munkaerőpiaci mutatói rávilágítanak arra, hogy milyen arányú a foglalkoztatóságuk, milyen szektorban dolgoznak, vagy hogy a már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát kereset-kiegészítésként.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		12	15	14	12	15
41-45 év	Fő	2	2	0	0	0	1
	%	16,67%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%
46-50 év	Fő	3	2	0	0	0	0
	%	25,00%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év	Fő	0	0	1	1	2	0

	%	0,00%	0,00%	7,14%	8,33%	13,33%	0,00%
56-60 év	Fő	4	3	2	1	2	1
	%	33,33%	20,00%	14,29%	8,33%	13,33%	9,09%
61 éves, vagy afeletti	Fő	1	3	5	5	6	4
	%	8,33%	20,00%	35,71%	41,67%	40,00%	36,36%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 61 éves, vagy afeletti korosztályban a legnagyobb a nyilvántartott álláskeresők száma. 2. helyen vannak az 56-60 éves korosztályba tartozó munkanélküliek. E két korcsoport számára a legnehezebb az elhelyezkedés, ami előrevetíti az alacsonyabb nyugdíj összegét és a rászorultság növekedését.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A törvényi szabályozás eléggé megnehezíti az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatását. Amint az is, hogy kevés a munkahely és a fiatalok is nehezen, vagy sehogy sem jutnak munkához a településen. A község idős lakosságának felmérése 2017-ben megtörtént kérdőíves módszert alkalmazva. A kérdőívet 39 fő töltötte ki; a válaszadók életkora 61 és 94 év közötti. 58,97%-uk részt vesz a község rendezvényein, s 16-an jelölték be a „nem” -et erre a kérdésre. A válaszadók közül 10-en szoktak más településen rendezett programokon is részt venni (Árpádhalom, Fábiansebestyén, Derekegyháza, Kunszentmárton és Szentesen). A kérdőívet kitöltők közel fele-fele arányban vennének részt további idősek, nyugdíjasok részére szervezett helyi programokon.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. A szakirodalomból kiderül, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Nem jellemző a településen.

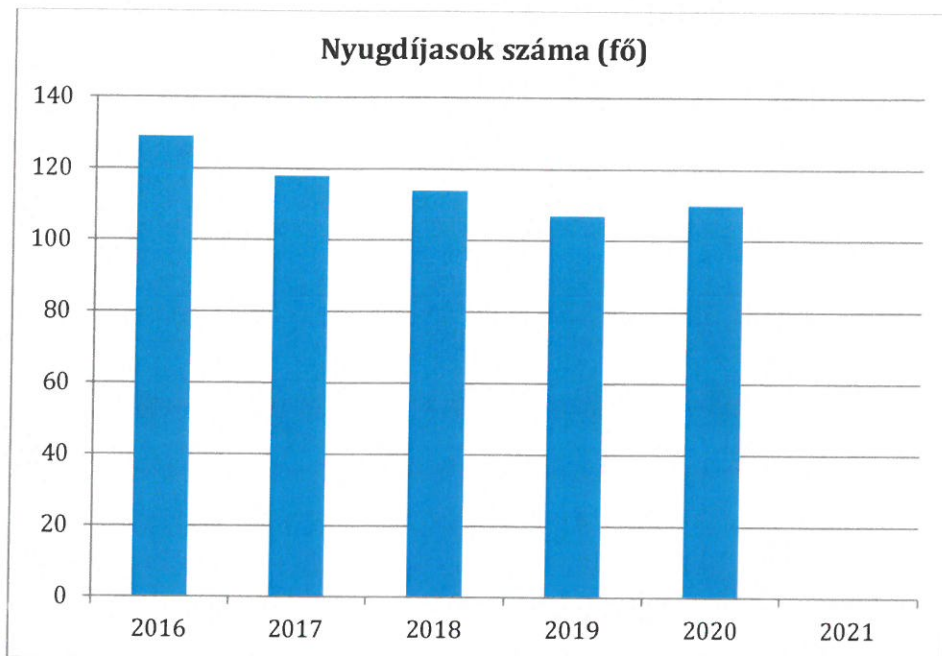
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3. számú táblázat - Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	64	65	129
2017	56	62	118
2018	53	61	114
2019	51	56	107
2020	50	60	110
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

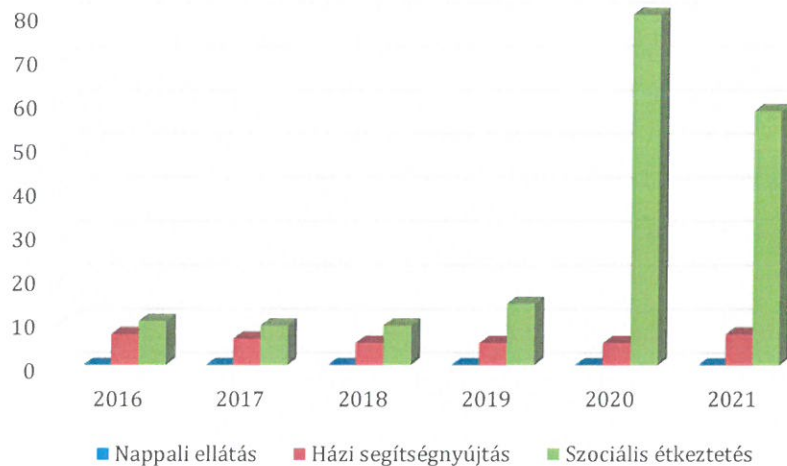

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2016	82	0	7	10
2017	81	0	6	9
2018	78	0	5	9
2019	81	0	5	14
2020	80	0	5	80
2021	86	0	7	58

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ellátások

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- a 18 életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek
- a 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek
3. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek.

Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre. Időskorúak nappali ellátása nincs a településen.

A falugondnok - munkaköréből adódóan – tartja a kapcsolatot az idősokkal. A szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló önkormányzati rendeletében van megfogalmazva a falugondnok feladata:

(1) Az alapszolgáltatási feladatok keretén belül a falugondnoki szolgálat együttműködve a szolgáltatásokat végző intézményekkel, segítséget nyújt a rászorulóknak, hogy képesek legyenek otthonukban és lakókönyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, vagy egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy egyéb okokból származó problémáik megoldásában.

(2) A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó alapszolgáltatási feladatok:

- szociális információs szolgáltatás,
- családsegítésben való közreműködés,
- intézmények és az ellátott közötti kapcsolattartás elősegítése,
- házi segítségnyújtásban való közreműködés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban közreműködés.

(3) A szociális információs szolgáltatás keretén belül a falugondnok feladata az intézmények szolgáltatásainak a lakosok felé való közvetítése, tájékoztatás a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási, munkaügyi és egyéb ellátások tekintetében.

(4) A falugondnok jelzéssel él a jegyző felé, ha olyan problémát észlel, ahol családgondozó segítségére van szükség, biztosítja a családgondozó eljuttatását az ellátotthoz, valamint segíti a házi segítségnyújtásban dolgozó házi gondozó nem szakmai jellegű tevékenységét (pl. bevásárlás, gyógyszerkiváltás stb.).

(5) A falugondnoki szolgálat biztosítja az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást oly módon, hogy elszállítja az ellátottakat a háziorvosi, házi gyermekorvosi, szakellátási rendelésekre, a probléma súlyosságától függően értesíti a mentőszolgálatot, továbbá, ha igény van rá, biztosítja a különböző egészségügyi szűréseken való megjelenést.

(6) A falugondnoki szolgálat a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- a.) személyszállítási feladatok,
- b.) ügyintézési feladatok,

(7) A szolgálat a személyszállítási feladatok között ellátja:

1. betegek háziorvosi rendelőbe, egészségügyi intézménybe történő szállítását,
2. kapcsolattartásra kötelezett munkanélküliek munkaügyi központba történő szállítását,
3. önkormányzat által szervezett hivatalos rendezvényekre történő szállítását.

(8) A falugondnok az ellátottaknak a különböző hivatali, vagy postai ügyintézésben is segítséget nyújt, elkíséri az ellátottakat a szükséges helyekre, vagy ha az ellátottak igénylik, személyesen intézkedik.

(9) A falugondnoki szolgálat működési területe Nagytóke Község közigazgatási területe.

Közvetetten az idős embereket is segítette 2016-ban a Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztés keretében benyújtott „Csapadék- és belvízelvezetés fejlesztése Nagytóken” című, TOP-2.1.3-15-CS1-2016-00003 azonosítószámú projekt.

A Magyar Faluprogram keretében 2019-ben nyílt lehetőség új falugondnoki gépjármű beszerzésére; a támogatási összeg 10 000 000,- Ft volt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Könyvtár és 2014-től művelődési ház áll a lakosság rendelkezésére. Mindkét helyszínen évről-évre egyre több program valósul meg. Minden pályázati lehetőséggel élnek és sikeresen szereznek forrásokat.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártassága igényének felmérésénél a kérdőívezés módszerét alkalmaztuk. A kérdőíveket 39 61-94 év közötti nagytókei személy töltötte ki. Mindösszesen csak hárman vennének részt a korosztályuknak szervezett számítógép kezelői képzésen. 12 fő gondolta úgy, hogy szükséges a számítógép a rokonokkal, családdal való kapcsolattartásban. A válaszadók 69,23%-a nem tartja szükségesnek a számítógépes ismereteket. Személyesen vagy telefonon tartják a kapcsolatot családtagjaikkal. A felmérés eredményének ellenére 2016-ban volt próbálkozás alapfokú

számítógépes tanfolyam szervezésére, de kellő jelentkező hiányában meghiúsult. Az önkormányzat könyvtárában van lehetőség számítógép és internet használatra. Nagytőke Község Önkormányzatánál folyamatosan figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket.

d) generációk közötti programok

Az Önkormányzat és a településen működő egyetlen civil szervezet szervezésében megvalósuló programok zöme közösségfejlesztési célú, generációk közötti kapcsolatot erősítő rendezvények.

2021-ben kötött együttműködési megállapodást Nagytőke Község Önkormányzata a Nemzeti Művelődési Intézet NKft-vel hagyományőrző mézeskalácskészítő szakkör működtetésére. Ezen kívül évközbéli programjaikba helyet kapott pl. a kürtőskalács készítés is. Az ilyen rendezvények a hagyományőrzés, nemzeti identitás erősítése és közösségépítés mellett jó lehetőséget teremtenek a generációk közötti együttműködésre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számáról. (pl. szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások, életvitelt segítő támogatás, informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub stb.) Ha az eredmények azt mutatják, hogy ezeknek a programoknak a száma alacsony, akkor olyan intézkedéseket kell hozni, melyek előmozdítják ezeknek a programoknak a beindítását.

“Igényfelmérő kérdőív idősek részére” című adatlapot 2017-ben 39 fő töltötte ki. A válaszadók életkora 61 és 94 év közötti. 58,97%-uk részt vesz a község rendezvényein és 16-an jelölték be a „nem” -et erre a kérdésre. A válaszadók közül 10-en szoktak más településen rendezett programokon is részt venni (Árpádhalom, Fábiánsebestyén, Derekegyháza, Kunszentmárton és Szentesen). A kérdőívet kitöltők közel fele-fele arányban vennének részt további idősök, nyugdíjasok részére szervezett helyi programokon.

Havi rendszerességgel működik a református imaház. Évente megrendezésre kerül a Falunap. Az elmúlt évek programjainak ismertetése a 47. oldalon olvasható, amelyből jól látható, hogy évről évre egyre több program kerül megszervezésre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A Nagytőkén élő idősök életét, a szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférését a falugondnok segíti. Egy fő házi orvos lát el szolgálatot a községben. Az idősök informatikai jártassága ugyan alacsony, de nem igényelnek ilyen jellegű képzést. Nincs a településen idősök nappali ellátását szolgáló intézmény. Szociális étkeztetés elérhető helyben, népkonyha nem.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az idősek sokkal kiszolgáltatottabbak a bűnözőkkel, betörőkkel szemben	szoros együttműködés kialakítása és fenntartása a rendőrséggel és a polgárőrséggel
a nehezebb körülmények között élő idősek segítése, támogatásokhoz juttatása	a szociális támogatások szem előtt tartása, az érintett lakosság tájékoztatása, a pályázati lehetőségek kiaknázása (pl. szociális tűzifára)

A fent ismertetett nyertes pályázatok közül legjobban az orvosi rendelő felújítása, fejlesztése és az orvosi eszközök beszerzése szolgálják az idősek érdekeit, de a kultúrház felújítása vagy a háromgenerációs egészségmegőrzési, - védelmi programok is ugyanúgy az ő javukra is válik. A rendőrség út- és gyorsjátsági ellenőrzéseket szokott tartani a lakosság igénye szerint. Bűnmegelőzési fórummal, szórólappal segítik a lakosság és a leginkább kiszolgáltatott idős korosztály informálását. A polgárőrség nagytőkei tagjai kerékpáros és gépkocsis járőrözés keretében látják el a környék bejárását, amelyről nyilvántartást vezetnek.

A jobb közlekedésbiztonság érdekében a Csongrád-Csanád Megyei Önkormányzatnál sikerrel pályázott az Önkormányzat 2 db jelzőtáblára.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

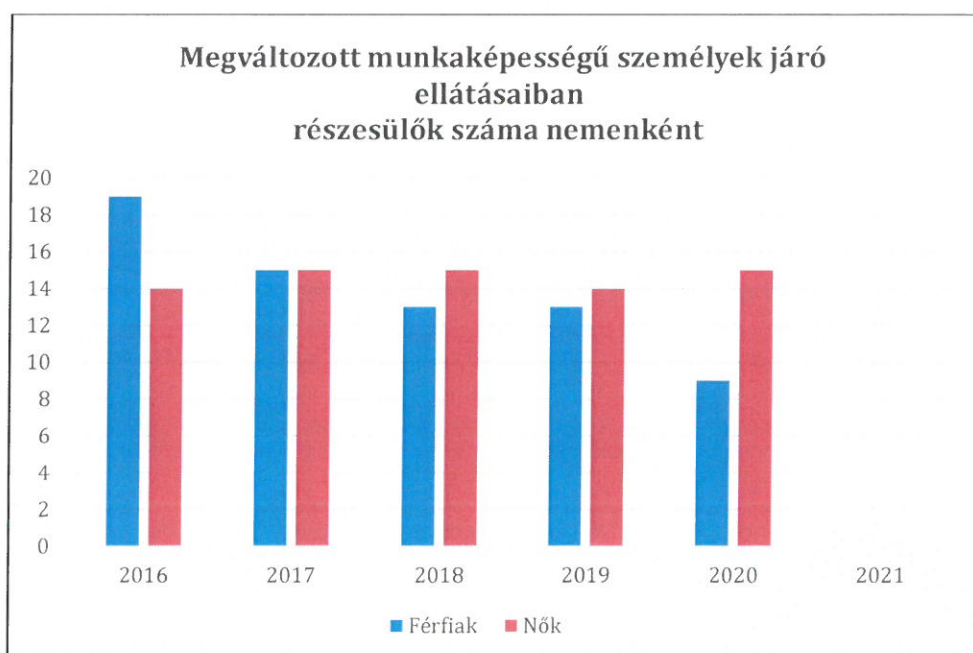
Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikkének (1) bekezdése szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2016	19	14	33
2017	15	15	30
2018	13	15	28
2019	13	14	27
2020	9	15	24
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyeknek járó ellátásban részesülő férfiak és nők között jelentős eltérés nem mutatkozik. A 2020. évben van némi többlet a nők javára. A férfiak tekintetében számuk 2016 óta folyamatosan, lassan csökken, míg a nőknél ez nem mondható el.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Nincs fogyatékos személyek számára nappali ellátás Nagytőkén.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérvé, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Szentesen néhány vállalkozás/vállalat lehetőséget biztosít megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására. A településen számukra sem megoldott a foglalkoztatás.

b) munkavállalást segítő lehetőségek – nincs erre lehetőség Nagytőkén.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzatnak nincs információja, ilyen irányú tapasztalata.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés
- Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon. Szentesen megtalálhatóak ezek a szolgáltatások, de Nagytőkén nincs ilyen jellegű tevékenység.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincsenek fogyatékkal élő személyek Nagytőkén.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közintézmények (önkormányzat, orvosi rendelő, művelődési ház, könyvtár) akadálymentesítése rámpával, illetve csengővel megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A művelődési házba kerekesszékekkel való bejutás rámpával megoldott, a kétszárnyú ajtók is segíti a bejutást, küszöbnélküliség megoldott.

Az óvoda épületének akadálymentesítésére pályázatot nyújtott be az önkormányzat 2015. évben, amely nem nyert. A 2016-ban benyújtott „Foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” című, TOP-2.1.3-15-CS1-2016-00003 azonosítószámú pályázaton az óvoda és konyha épület energetikai korszerűsítésén túl eszközbeszerzésre, akadálymentesítésre került sor 20.000.000.- forint értékben.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége - nincs adat

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési eszközök nem akadálymentesek.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.) - Nincs a településen.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának, valamint komplex rehabilitációjának elősegítése érdekében országos információs és koordinációs hálózatot alakított ki fogyatékos személyek és családjaik segítése érdekében. Szentesen 2018. 06. 15-én nyílt Információs és Koordinációs Pont (IKOP), melynek helyet a Szentesi Családsegítő Központ biztosított. Az IKOP tájékoztatást nyújtott fogyatékossgal érintett személyek és/vagy hozzátartozóik számára közszolgáltatásokról, helyi szintű célspecifikus szolgáltatásokról, ellátási formákról, valamint intézményekről. Segítették a helyi szakemberekkel való kapcsolatfelvételt. Ezt a szolgáltatást a Szentesi Családsegítő Központ továbbra is biztosítja a hozzáférőknek.

7.4 Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen – nem releváns

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések – nincs ilyenről tudomása az Önkormányzatnak.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a társadalom nagy része nem tudja hogyan bánjon a fogyatékkal élőkkel	érzékenyítés a fiatal korosztályban
szükséges a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának, valamint komplex rehabilitációjának elősegítése, biztosítása	kapcsolatfelvétel és -tartás az IKOP fogyatékosügyi tanácsadójával

Az IKOP projekt egyik területi koordinátora a Szentesi Családsegítő Központ Család- és Gyermekejéleti Központjának szakmai vezetője is egyben, így nagyon nagy tudást szerzett az elmúlt évek alatt ezen a területen. Annak ellenére, hogy Szentesen nem működik tovább ez a projekt (eredetileg is megyeszékhelyeknek lett tervezve) ugyanúgy tartja a kapcsolatot a megyeszékhelyen működő irodával és ha Szentese és járásából érkezik feléjük megkeresés, akkor tudnak segítséget nyújtani, közvetíteni, pályázatírásban segíteni.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen egyetlen civil szervezet működik az Élhető Vidékért Egyesület, amely nagyon jó kapcsolatot ápol az Önkormányzattal és más szervezetekkel. Ezáltal több közös program is megvalósult az elmúlt évek alatt, melyek a fentebbi oldalakon lett feltüntetve. Az egyesület tagjai önkéntes alapon végzik tevékenységüket. Több egyházzal is jó az együttműködés a településen. Ezen együttműködések többnyire rászorulóknak segítségére, adományozásra terjed ki.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A szentesi Felsőpartai Egyházközséghez tartozik a nagytőkei gyülekezet is. Havonta református imaház működik, valamint élelmiszer és ruha adományokkal segítik a rászorulókat. Az egyház lelkesítője jó kapcsolatot ápol a falu vezetőivel is.

Az Élhető Vidékért Egyesület más városok civil szervezeteivel is épített ki kapcsolatot. Ezáltal valósulhatott meg nagytőkei fiatalok óbudai és óbudai fiatalok nagytőkei táboroztatása.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Szentes és Nagytőke közös önkormányzati hivatalt működtet. A Szentes járáshoz tartozó községekkel is jó partnerséget alakított ki. Évente részt vesznek egymás rendezvényein, falunapjain.

Szentes Város Önkormányzata saját forrásból minden 8. osztályos részére biztosít drogmegelőző előadást iskolai kereteken belül és abban részt vesznek a nagytőkei lakosú szentesi iskolába járó gyerekek is.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége nem releváns

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

2018-tól először informálisan, majd 2020-tól bejegyzett civil szervezetként működik az Élhető Vidékért Egyesület a településen. Tevékenységüket önkéntes alapon végzik. Először 2018 karácsonyán szerveztek cipősdoboz-akciót, majd ruhák, adományok szervezésében is részt vettek, de egy nehéz szociális körülmények között élő özvegy nénit is tudtak fél évig támogatni. Nyári szünetben egy nehéz sorsban élő gyermek étkeztetését is biztosították, de az egyéni segítség mellett a közösségépítést is fontosnak tartják. Ezt nem csak helyi szinten tartják fontosnak, ezért partnerségre törekcsenek nagyobb városok civil szervezeteivel is, és keresik azokat a lehetőségeket,

ahol ők is adhatnak. 2019-ben a budapesti Háromhegyek Közhasznú Egyesülettel közösen sikerült egy kétételes ingyenes cseretáborozást szervezni nagytőkei és óbudai gyerekek részére.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az Önkormányzatnak nincs tudomása ilyenről.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az érintett önkormányzati intézmények, a jelzőrendszer tagjai és a falugondnok tagjai a célcsoport munkacsoportoknak és a Fórumnak is. Ezáltal aktívan részt vesznek a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében és felülvizsgálataiban. Az Élhető Vidékért Egyesület szorosan együttműködik a település más szereplőivel. Általános céljuk (az embert, a környezetet és a kultúrát tisztelő, egészséges társadalom és világ elősegítése) megvalósítása összhangban áll az önkormányzat céljaival. E mentén szerveznek közös programokat.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot

Az önkormányzati döntések és a lakossági észrevételek, társadalmi egyeztetések színterei a lakossági fórumok. Az önkormányzat a településen élők tájékoztatását a helyben szokásos módon oldja meg.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - A regisztrált munkanélküliek közel fele 180 napon túli álláskereső - Szociális támogatások változása miatt kevesebben juthatnak támogatáshoz 	<ul style="list-style-type: none"> - közfoglalkoztatási programok, átképzések - pályázatokon való részvétel
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Az óvodáskorúak száma egyre csökken és vannak, akik inkább Szentesre viszik óvodába gyermeküket, ami veszélyezteti az óvoda fennmaradását - A nagytőkei gyermekek Szentesre járnak iskolába, így nehezebb "nyomon követni" őket 	<ul style="list-style-type: none"> - a helyi óvodai nevelés-oktatás népszerűsítése, előnyeinek megismertetése - A polgármesternek a jelzőrendszer tagjaival való kapcsolattartás erősítése és éves tanácskozásokon való részvétel, kapcsolatfelvétel és -tartás a járási szintű Család- és Gyermekjóléti Központtal
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - az idősek sokkal kiszolgáltatottabbak a bűnözőkkel, betörőkkel szemben - a nehezebb körülmények között élő idősek segítése, támogatásokhoz juttatása 	<ul style="list-style-type: none"> - szoros együttműködés kialakítása és fenntartása a rendőrséggel és a polgárőrséggel - a szociális támogatások szem előtt tartása, az érintett lakosság tájékoztatása, a pályázati lehetőségek kiaknázása (pl. szociális tűzifára)
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - nőkre még mindig jellemző az információs elszigeteltség - az erőszak áldozatává válás kockázata magas a nők körében 	<ul style="list-style-type: none"> - tájékoztatás, tájékoztató anyagok készítése és eljuttatása - "bújtatott" program beillesztése a falunapi programok közé
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - a társadalom nagy része nem tudja hogyan bánjon a fogyatékkal élőkkel - szükséges a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának, valamint komplex rehabilitációjának elősegítése, biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> - érzékenyítés a fiatal korosztályban - kapcsolatfelvétel és -tartás az IKOP fogyatékosügyi tanácsadójával

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők magasabb foglalkoztatásának elérése csökkenti az élethelyzetből adódó hátrányokat. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek értékeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviselőkre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítésére, akadálymentesség biztosítására, életminőségük növelésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetés eiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el ele mi kívánt cél megnevezése	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentum okkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés s felelőse	Az intézkedés megvalósítás ának határideje	Az intézkedés eredményesség ét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményein ek fenntarthatós ága	Önkormányzat ok közötti együtműködé sben megvalósuló intézkedés esetében az együtműködé s bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	ESÉLY A MUNKARA	A tartós munkanélküli ek közel fele 180 napon túli álláskereső munkaeörp iacra,	A költségvetési rendelet	-	közfoglalkoztatási programok, átképzések	polgármes ter	2023. 12. 30.	A közfoglalkoztat ási programokban, átképzésekben résztvevők száma	tartós munkanélküliek, közfoglalkoztatási programvezető, pályázati forrás	Országos közfoglalkoztatási programok, Mo. központi költségvetés e	-
2	LEHETŐSÉG	Szociális támogatások változása miatt kevesebben juthatnak támogatáshoz	A költségvetési rendelet	-	pályázatokon való részvétel	polgármes ter	2023. 12. 30.	pályázatok száma, támogatásban résztülők száma	pályázati forrás, önkormányzat költségvetése	Mo. központi költségvetés e, Áht, Ávr	-
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Az én Óvodám	Az óvodáskortúak száma egyre csökken és vannak, akik inkább Szentese vizsik óvodába Gyermeküket, ami veszélyezteti az óvoda	A pénzbeli és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapelátásokról szóló rendelet	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia; NIT	Nyílt napok, családi kézműveskedések aktív részvétel a közszégi proramokban	óvónók	2023. 12. 30.	rendezvények száma, óvodai létszám adatok	óvónók, gyerekek, rendezvények, melyek finanszírozása az intézmény, az önkormányzat, esetleg pályázatból finanszírozott	a pénzbeli és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapelátásokról szóló rendelet; szoc. tv	-

fenntartás																						
2	Szemem rajtad	A nagytokei gyerekek Szentesre járnak iskolába, így nehezebb "nyomon követni" őket	A gyermekek fejlődésének segítése, szükség esetén segítségnyújtás	a pénzügyi, személyes gondoskodás nyújtó gyermekjóléti alapszolgálatokról szóló rendelet	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia; NIT	A polgármesternek a jelzőrendszer tagjaival való kapcsolatartás erősítése és éves tanácskozásokon való részvétel, kapcsolattartás és -tartás a járási szintű Család- és Gyermekjóléti Központtal	polgármester	2023. 12. 30.	tanácskozások száma, jelenléti ív, feljegyzés	a helyiséget a tanácskozásokhoz, megbeszélésekhez mind az önkormányzat, mind a CSYK biztosítani tudja	szociális, pénzügyi és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapszolgálatokról szóló rendelet											
III. A nők esélyegyenlősége																						
1	Ki mit tud?	nőkre még mindig jellemző az információs elszigeteltség	a nők széleskörű információs társadalmi részvételének elősegítése	helyi esélyegyenlőségi program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	tájékoztatás, tájékoztató anyagok készítése és eljuttatása	esélyegyenlőségi referens	2023. 12. 30.	tájékoztató anyagok, plakátok száma	az önkormányzat saját költségvetéséből állja ezen anyagok elkészítését, nyomtatását	az önkormányzat költségvetéséből											
2	Tudj meg többet!	az erőszak áldozataitól való kockázata magas a nők körében	a nők tájékoztatásának növelése érdekében	helyi esélyegyenlőségi program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	"bújtatót" program beillesztése a falunapi programok közé	esélyegyenlőségi referens	2023. 12. 30.	rendezvényről szóló, résztvevők száma, tesztlapok száma, stb.	az önkormányzat saját költségvetéséből állja ezen programhoz szükséges költségeket (papír, teszt lapokhoz, pl.), a Gyermekjóléti Központ, rendőrségi szóróanyagok	az önkormányzat költségvetéséből és partnerek költsége											

IV. Az idősek esélyegyenlősége											
VIGYÁZÓ SZEMEK	az idősek sokkal kiszolgáltatottabbak a bűnözőkkel, betörőkkel szemben	az idősek közbiztonságának növelése	a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló rendelet	Időügyi Nemzeti Stratégia	szoros együttműködés és kialakítása a fenntartása a rendőrséggel és a polgárőrséggel	polgármester	2023. 12. 30.	polgárőr szolgálatok száma, arról jelentés, éves beszámoló, rendőrségi, közbiztonsági mutatók	polgárőrök, rendőrség megbizottja, falugondnok, polgármester	az önkormányzat, a polgárőrség és a rendőrség együttműködése, megállapodásai	-
1	Segítő kéz a nehezebb körülmények között élő idősek segítése, támogatásokhoz juttatása	az idősek szociális helyzetének javítása	a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló rendelet	Időügyi Nemzeti Stratégia	a szociális támogatások szem előtt tartása, az érintett lakosság tájékoztatása, a pályázati lehetőségek kiaknázása (pl. szociális tűzifára)	polgármester	2023. 12. 30.	szociális támogatások száma és összege évente, szociális pályázati dokumentáció	az önkormányzat biztosítja a tevékenységhez a helyiséget és a tárgyi, személyi feltételeket	szociális tv., az önkormányzat az önkormányzat költségvetésében, valamint a szociális rászorultságtól függő pénzbeli természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló rendelet	-
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Nyújtsd kezeld! a társadalom nagy része nem tudja hogyan bánjon a fogyatékkal élőkkel	Fontos, hogy minél fiatalabb korban megismerkedhessenek a gyermekek azokkal az emberekkel is, akik valamilyen	helyi esélyegyenlőségi program	Országos Fogyatékosügyi Program	érzékenyítés fiatal korosztályban	esélyegyenlőségi referens	2023. 12. 30.	évente legalább egy alkalom, résztvevők száma	az oktatási intézmény, illetve az önkormányzat biztosítja a helyiséget, továbbá a szükséges eszközöket	az önkormányzat éves költségvetésében	-

2	Kapcsolatban	szükséges a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, társadalmi integrációjának elősegítése, biztosítása	fontos a fogyatékos személyek szakszerű segítése, e téma aktualitása	helyi esélyegyenlőségi program	Országos Fogyatékosügyi Program	kapcsolatfelvétel és -tartás az IKOP fogyatékosügyi tanácsadóival	polgármester	2023. 12. 30.	a rendszeres kapcsolattartásról dokumentációk	2021. március végéig pályázat biztosítja a fenntarthatóságot és a tanácsadó alkalmazását	-
---	--------------	---	--	--------------------------------	---------------------------------	---	--------------	---------------	---	--	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

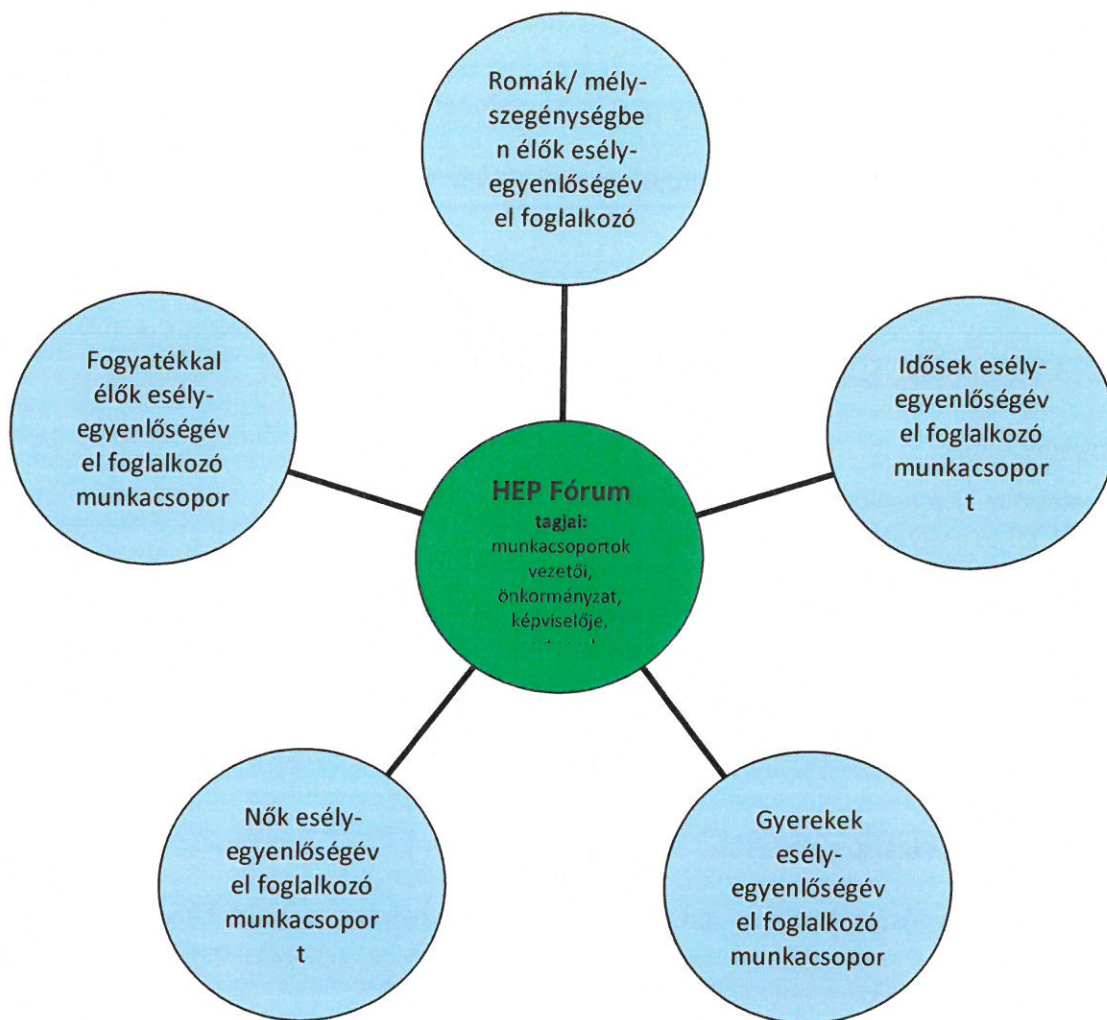
A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a szentesi média és a közösségi oldalak állnak rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagytőke község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nagytőke község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 58/2018. (XII.15) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum

Aláírás